

Lokalförsörjningsplan 2022 - 2035
Norra Billings pastorat

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
2	Mål och planeringsförutsättningar	3
	Mål och utgångspunkter i församlingsinstruktionen	3
	Kyrkobyggnadernas särställning	3
	Kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningen	4
3	Omvärlds- och nulägesbeskrivning	5
	Allmänna förutsättningar och samhällsservice	5
	Risk och sårbarhet samt krisberedskap	6
	Konsekvenser för församlingarnas verksamheter	6
4	Nuvarande verksamhet och utveckling	7
	Församlingsverksamhet	7
	Begravningsverksamhet	7
	Befolknings- och medlemsutveckling	8
	Ekonomiska förutsättningar	9
	Personal	10
	Karta – kyrkor, församlingshem och andra byggnader i Norra Billings pastorat	10
5	Byggnadsbestånd och lokalkostnader	11
	Kulturvärden / teknisk status / energi / ändamålsenlighet	11
	• Kyrkor	12
	• Församlingshem	16
	• Övriga byggnader	18
	Analys av kostnader och lokalnyttjande	20
	• Kyrkor	20
	• Församlingshem och övriga verksamhetslokaler	23
	Sammanfattande kommentarer	28
6	Framtida verksamhet och lokalbehov	29
	Framtidsanalys	29
	Grundläggande uppgift och lokalbehov	29
	Begravningsverksamhetens framtida behov av lokaler och kyrkogårdsmark	30
7	Åtgärdsplan och konsekvensanalys	31
	Sammanfattande kommentarer	31
	Kyrkor	32
	Församlingslokaler	32
	Övriga byggnader och markområden	33
	Konsekvenser för ekonomin	33
	Konsekvenser för barn	33

Bilagor

Bilaga 1 Förteckning över byggnader och mark

Bilaga 2 Ekonomisk prognos 2021 – 2035

1. Inledning

Denna lokalförsörjningsplan gäller Norra Billings pastorat som omfattar Berg, Frösve, Götlunda och Värings församlingar. Lokalförsörjningsplanen omfattar perioden 2022–2035.

Enligt kyrkoordningen ska varje pastorat eller församling som inte ingår i ett pastorat ha en lokalförsörjningsplan. Lokalförsörjningsplanen ska fastställas av kyrkofullmäktige, och kyrkorådet ska minst vart fjärde år pröva om den behöver ändras (kyrkoordningen 3 kap. 2 § och 47 kap. 12 §). Närmare bestämmelser finns i Svenska kyrkans bestämmelser om lokalförsörjningsplaner (SvKB 2018:8).

Lokalförsörjningsplanen för Norra Billings pastorat är upprättad i enlighet med kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser. Enligt bestämmelserna ska lokalförsörjningsplanen innehålla redogörelser för:

- kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningen
- verksamhetens utveckling samt behov av mark, byggnader och anläggningar
- bestånd av mark, byggnader och anläggningar
- planerade åtgärder
- konsekvensanalys
- barnkonsekvensanalys

Planeringsperioden ska vara minst tio år.

Lokalförsörjningsplanen omfattar både församlings- och begravningsverksamheten.

De analyser och prognoser som redovisas i planen utgår främst från utfallet till och med 2019 vad gäller till exempel lokalnyttjande och kostnader och intäkter avseende respektive byggnad. Utfallet för år 2020 har inte beaktats i underlaget då det, på grund av den coronapandemi som präglat hela samhället under större delen av det året, i de flesta avseenden inte avspeglar den verksamhet som under normala förhållanden bedrivs i Norra Billings pastorat.

Detta är pastoratets första lokalförsörjningsplan och förhoppningen är att planen ska vara ett redskap som underlättar och stödjer genomförandet av församlingens vision, uppdrag och kallelse.

Lokalförsörjningsplanen har upprättats av en särskilt utsedd arbetsgrupp bestående av kyrkoherden och ledamöter ur kyrkorådet. Tjänstemän har vid behov adjungerats till arbetsgruppens möten. Beredningen av planen har skett i samverkan med kyrkorådet och församlingsråden enligt de rutiner som gäller inför beslut i kyrkofullmäktige. Församlingsråd, kyrkoråd och kyrkofullmäktige har under arbetets gång informerats om förslagen i lokalförsörjningsplanen och har haft möjlighet till att lämna synpunkter.

2. Mål och planeringsförutsättningar

Detta avsnitt innehåller en sammanfattning av de mål och förutsättningar som ligger till grund för upprättandet av lokalförsörjningsplanen, inklusive en redogörelse för kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningen.

Mål och utgångspunkter i församlingsinstruktionen

Enligt Kyrkoordningen ska det för varje församling finnas en församlingsinstruktion (FIN) som anger hur församlingen fullgör sin grundläggande uppgift. Församlingarna i Norra Billings pastorat har en gemensam FIN. Lokalförsörjningsplanen relaterar till FIN, vilket betyder att den ska bidra till att församlingarna kan utföra sitt uppdrag och kallelse i ändamålsenliga lokaler och på ett hållbart sätt.

I Norra Billings pastorat tolkas evangeliet enligt psalm 90 i psalmboken: "Blott i det öppna har du en möjlighet. Låser du om dig kvävs och förtvinar du. Ut i det fria skall du med Herren gå. Kraften fullkomnas mitt i din svaghet då."

Olika mötesplatser är viktiga och Svenska kyrkan i Norra Billing vill erbjuda en gemenskap där församlingsborna kan få möjlighet att stanna upp och komma närmare det heliga, det som är trons centrum men också ge möjlighet att mötas mitt i vardagen. Hur kommer våra olika kyrkor till sin rätt?

Församlingarna behöver hitta ett naturligt centrum för att fira gudstjänster på ett hållbart sätt. Ett av utvecklingsområdena i FIN är därför Gudstjänstliv. De övriga är Kommunikation och Ideella medarbetare.

"Vänd mot Guds framtid, följd av hans trofasthet." Det är en rad från psalm 90 och för att möta en framtid som ännu inte är känd är det värdefullt att påminnas om att Kyrkans centrum är och förblir Jesus Kristus.

Kyrkobyggnadernas särställning

Enligt Svenska kyrkans bestämmelser ska kyrkobyggnadernas särställning beaktas i lokalförsörjningsplaneringen. Kyrkobyggnaderna har en unik betydelse för församlingarnas möjlighet att utföra det grundläggande uppdraget. De är också viktiga identitetsbärare för såväl enskilda församlingar som för hela Svenska kyrkan. En viktig utgångspunkt för lokalförsörjningsplanen är att kyrkorna och det kyrkliga kulturarvet som helhet representerar ett av de mest värdefulla inslagen i kulturmiljön.

De kyrkobyggnader som ägdes av Svenska kyrkan år 2000 är skyddade enligt kulturmiljölagen och särskild hänsyn tas till de kyrkobyggnader som tillkommit före 1939. För skyddade kyrkobyggnader, begravningsplatser och kyrkotomter gäller att de ska vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värden inte minskar och deras utseenden och karaktärer inte förvanskas. De får inte på något sätt väsentligt förändras utan tillstånd av länsstyrelsen. Samtliga kyrkor inom pastoratet är skyddade enligt kulturmiljölagen och är tillkomna före 1939.

Kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningen

Inför upprättandet av lokalförsörjningsplanen har kyrkofullmäktige fastställt följande inriktningsmål:

- Varje församling ska kunna utföra den grundläggande uppgiften och övriga uppgifter i ändamålsenliga lokaler med en långsiktigt hållbar resursanvändning.
- Produkter och material ska ha hög miljöprestanda, lång teknisk livslängd med låga drifts- och underhållskostnader. De bör kunna återanvändas eller återvinnas när de tjänat ut.
- Norra Billings pastorat är ett landsbygdspastorat där det också i framtiden ska finnas möjlighet att bedriva en bra församlingsverksamhet.

Exempel från pastoratets miljöarbete med solceller, blomsterängar och egenodlade altarblommor.

3. Omvärlds- och nulägesbeskrivning

I kapitlet redogörs för faktorer i omvärlden som väntas få betydelse för pastoratets lokalförsörjning under de kommande tio - femton åren. Omvärldsbeskrivningen baseras på den information som togs fram inför upprättandet av församlingsinstruktionen, på den egna verksamhetsstatistiken samt på analyser av kommunens planer och prognoser för bostadsbyggande och befolkningsökning.

Allmänna förutsättningar och samhällsservice

Norra Billings pastorat tillhör Skövde kommun. I kommunen bor 56 791 invånare per 2020-12-31 varav cirka 70 % i Skövde tätort. I de fyra församlingarna, Berg, Frösve, Götlunda och Väring, bor 8 638 personer. Av dessa är 6 254 personer kyrkotillhöriga, vilket motsvarar 72,4 %.

Enligt en befolkningsprognos för Skövde kommun för perioden 2018 - 2030, framtagen 2018, väntas befolkningen öka med 17% till drygt 65 200 invånare år 2030. För att uppnå detta ingår en satsning på bostadsbyggande främst i centralorten men även i ytterområdena, varav några ligger i Norra Billings pastorat. I Stöpen byggs det redan nu villor och det planeras för flerfamiljshus. I Timmersdala har 13 lägenheter tillkommit år 2020. Antalet invånare i kommunen i åldersgruppen 80+ beräknas öka med nästan 40% under de kommande tio åren. Barn i åldersgruppen 6 - 12 år beräknas öka med ca 26%. Detta kan innebära att mer personal och ideella medarbetare kan behövas för att kunna erbjuda alla möjlighet att komma till vår verksamhet.

Det finns sex mindre tätorter utspridda i pastoratet; Lerdala, Stöpen, Tidan, Timmersdala, Ulvåker och Väring där cirka hälften av pastoratets invånare bor. Övriga bor på den omgivande landsbygden. Medelstor industri finns enbart i Timmersdala, småindustri främst i Tidan med omgivande landsbygd. Många av invånarna pendlar därför till arbetet, framför allt in till Skövde. De flesta ungdomar som går på gymnasiet söker sig till Skövde centralort eller kringliggande kommuner. Kommunens kulturskola ligger också centralt i Skövde. Vägnetet är i de flesta fall av god kvalitet och det finns också bra bussförbindelser.

Det finns en hel del offentlig verksamhet och annan samhällsservice i pastoratets tätorter såsom:

- Låg- och mellanstadieskolor med fritidshem i Lerdala, Stöpen, Tidan, Timmersdala och Väring.
- Högstadieskola i Stöpen
- Äldreboenden i Tidan (Solgården) och Timmersdala (Billingsdal)
- Folkvandvård i Stöpen
- Vårdcentral i Timmersdala och Tidan
- Livsmedelsbutiker i Stöpen, Tidan och Timmersdala
- Bensinstationer i Tidan, Timmersdala och Väring
- Caféer och restauranger

Bygden består av en levande landsbygd som har stora natur- och kulturvärden. De flesta pastoratsbor är engagerade i någon av de många föreningar som finns. I föreningarna skapas en gemenskap som blir allt viktigare, framförallt för att involvera nyinflyttade i samhället. Samverkan sker i olika sammanhang med dessa föreningar. Norra Billings pastorat stöder några föreningar i deras värdegrundsarbete för ungdomar. Inom pastoratet finns också fyra frikyrkoförsamlingar som pastoratet har samarbete med.

I pastoratet bor även personer med andra religiösa traditioner. Det gäller främst i Tidans dit ett stort antal flyktingar, både kristna och muslimer, hänvisades i samband med den stora flyktingströmmen 2015. De flesta har flyttat vidare men ett antal bor fortfarande kvar. Barnen går i Tidans skola och några finns med i församlingens verksamhet. I gruppen Lära svenska möts cirka 15 deltagare en gång i veckan.

Då det är bra pendlingsavstånd till närliggande städer och det erbjuds en hel del ytterligare samhällsservice på flera kringliggande orter så finns det goda möjligheter att leva ett gott liv i pastoratet.

Risk och sårbarhet samt krisberedskap

År 2015 beslutade regeringen att återuppta planeringen för civilt försvar, vilket ställer krav på förmåga att utföra verksamhet vid höjd beredskap och krig. Kommunen har en POSOM-grupp i vilken Norra Billings pastorat medverkar. POSOM står för psykiskt och socialt omhändertagande vid kriser och händelser. Pastoratet har i januari 2021 antagit en uppdaterad beredskapsplan.

Konsekvenser för församlingarnas verksamheter

Utvecklingen väntas innebära en större befolkningstillväxt i centralorten Skövde medan ökningen i kringliggande tätorter är mer osäker. I kommunens strategi ingår en satsning på bostäder i ytterområdena men det bedöms inte leda till någon väsentlig befolkningsökning i Norra Billings pastorat. (se avsnitt 4).

Under de kommande tio åren förväntas andelen äldre över 80 år liksom barn och unga öka kraftigt i kommunen vilket bedöms gälla även för Norra Billings pastorat. Pastoratet satsar på arbetet med barn och unga och har redan idag många deltagare i verksamhetens barngrupper. Det finns därför anledning att se över hur arbetet med barn och unga ska bedrivas i framtiden för att kunna möta fler barn på ett bra sätt.

4. Nuvarande verksamhet och utveckling

Norra Billings pastorat är geografiskt vidsträckt med 26 km mellan Lerdala i väster och Tidän i öster. I pastoratet finns 14 kyrkor och 9 församlingshem. Vidare finns två kyrkstugor i Horn och Väring, en prästgård i Horn och en förvaltningsbyggnad i Väring.

Församlingsverksamhet

Antalet gudstjänster har minskat väsentligt under några år. En orsak är att det inte längre krävs en huvudgudstjänst varje sön- och helgdag i varje församling. Antalet besökare på de gudstjänster som erbjuds har också minskat. Många trogna kyrkobesökare har fallit ifrån på grund av ålder och den yngre generationen har inte samma tradition att fira gudstjänst. För att vända denna trend krävs ett medvetet arbete och en plan för framtiden.

Gudstjänster firas i olika utsträckning i samtliga kyrkor i pastoratet. Hittills har en del i strävan varit att nå ut till hela pastoratet och att förlägga gudstjänster till alla kyrkor. Utöver huvudgudstjänster firas även temagudstjänster som meditationsgudstjänst, vardagsgudstjänst och vardagsmessa. Under sommaren anordnas musik-gudstjänster och friluftsgudstjänster. De kyrkliga handlingarna, dop, vigsel och begravning sker också i samtliga kyrkor och i enstaka fall även i några av församlingshemmen.

Församlingsverksamheten i form av barn- och ungdomsverksamhet, konfirmandgrupper, och körövningar bedrivs huvudsakligen i församlingshemmen i Stöpen, Tidän, Timmersdala och Väring. I Stöpengården liksom i Lerdala och Värings församlingshem anordnas café en dag i veckan. Församlingshemmen används också för minnesstunder, syföreningar, dagledigträffar och andra samlingar i varierande omfattning. De hyrs även ut externt. Det är främst privatpersoner och föreningar som utnyttjar denna möjlighet.

Antalet interna sammankomster i församlingshemmen varierar kraftigt. Vissa församlingshem används mycket för olika grupper medan andra i endast liten omfattning nyttjas för egen verksamhet (se avsnitt 5).

Församlingshemmen är utspridda i pastoratet, vissa ligger i en tätort medan andra ligger utanför närmsta tätort, då oftast i anslutning till en kyrka. I de flesta fall är det sällan längre än några kilometer från ett församlingshem till nästa.

Begravningsverksamhet

I anslutning till pastoratets samtliga kyrkor finns en kyrkogård. Det är främst på de kyrkogårdar som ligger i närheten av tätorterna i pastoratet som efterfrågan på gravplatser kan förväntas öka under de kommande åren. Det bedöms dock inte innebära något ökat behov av kyrkogårdsmark under 2020 – 2035 förutom vad gäller Frösve kyrkogård där en preliminär överenskommelse om köp av närliggande mark har träffats.

Begravningsverksamheten nyttjar delar av gemensamma servicebyggnader vid kyrkorna eller lokaler i närliggande församlingshem för personal och förråd. I några fall hyrs tillgång till personalutrymme externt.

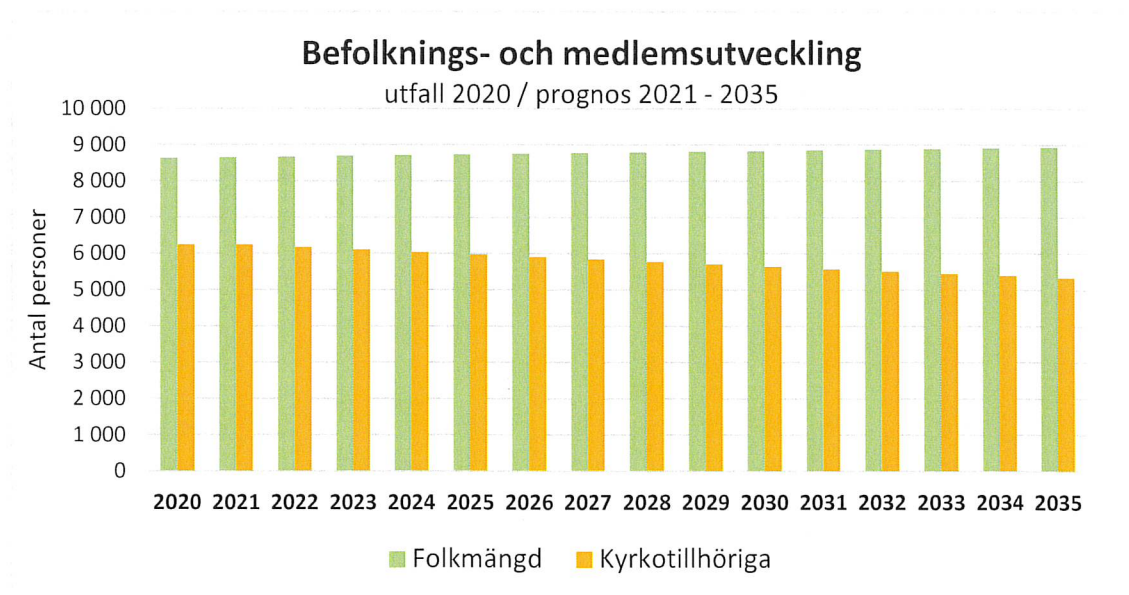
Befolknings- och medlemsutveckling

Norra Billings pastorat är ett landsbygdspastorat och befolkningsutvecklingen beräknas inte ligga på samma nivå som för kommunen som helhet där centralorten Skövde utgör största delen. De kommande åren förväntas en viss ökning av befolkningen i pastoratet framför allt i tätorterna där bostadsbyggandet under många år legat på väldigt låga nivåer men där en del nya bostäder nu byggts eller kommer att byggas. Det sker också en förändring av befolkningen beroende på att de många villor som byggdes på 1970- och 1980-talet nu byter ägare och husen tas över av barnfamiljer.

Under många år har antalet medlemmar i Svenska kyrkan minskat och det är en trend som, enligt de prognoser som gjorts på nationell nivå, bedöms vara bestående. Det finns inte några lokala faktorer som talar för att detta inte skulle gälla även för Norra Billings pastorat. Hur stor medlemsminskningen är varierar mellan åren och mellan olika delar av Svenska kyrkan. Det är även skillnad mellan stad och landsbygd. Andelen kyrkotillhöriga på landsbygden är generellt högre än i städerna.

Många faktorer påverkar hur snabbt antalet medlemmar minskar såsom åldersstruktur, i vilken omfattning äldre medlemmar flyttar eller avlider och om de som istället flyttar in är kyrkotillhöriga, om befolkningen som helhet ökar eller minskar. Det sker också en generationsväxling som innebär att det döps färre, som blir nya medlemmar, än antalet äldre medlemmar som avlider.

Nedanstående diagram visar antalet boende i pastoratet och hur många av dem som var medlemmar i Svenska kyrkan per 2020-12-31 samt en uppskattning av framtida förändring av folkmängd och antal kyrko-tillhöriga under åren 2021 – 2035.

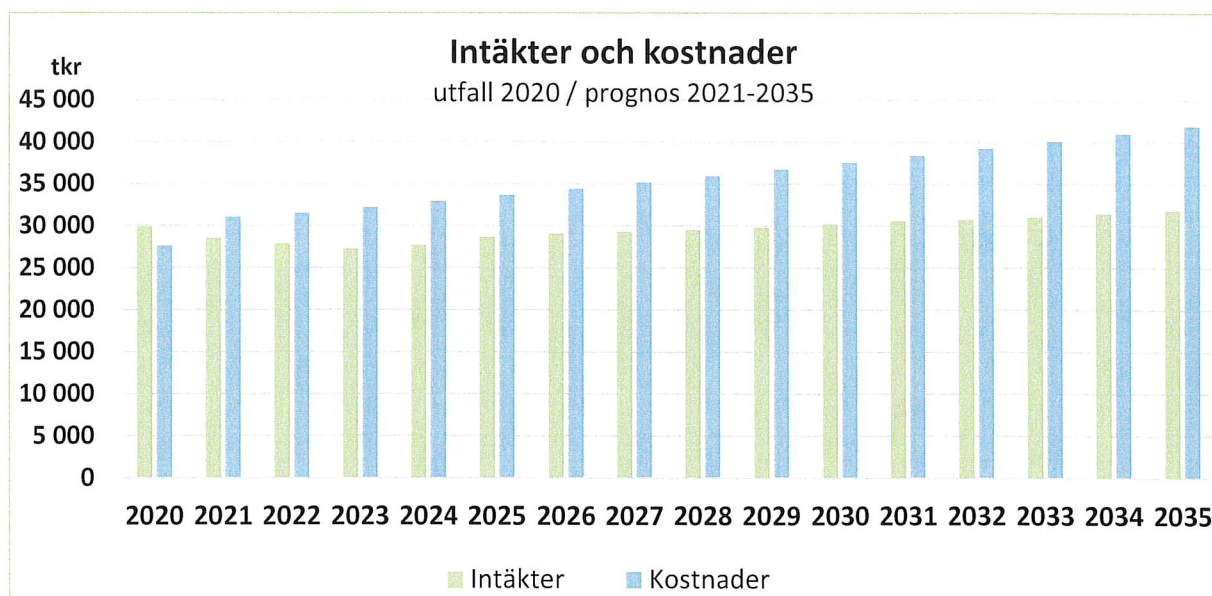
Prognosen baseras på att medlemsantalet under de senaste 5 åren minskat med i genomsnitt 1,3% per år. Till det har lagts en försiktig beräknad ökning av folkmängden varav 50% uppskattats vara kyrkotillhöriga. Det är svårt att med någon större säkerhet beräkna hur många medlemmar Svenska kyrkan i Norra Billings pastorat har om 15 år men den nedåtgående trenden är tydlig.

Ekonomiska förutsättningar

Som framgår av prognosen i föregående avsnitt förväntas antalet medlemmar minska något varje år om inte åtgärder vidtas för att möta medlemstappet. Ett minskande antal medlemmar innebär lägre intäkter i form av kyrkoavgift. Detta påverkar den verksamhet som pastoratet kan bedriva då kyrkoavgiften är den viktigaste intäktsposten i pastoratets ekonomi. Nivån på kyrkoavgiften beslutas av kyrkofullmäktige och en nedgång i antalet kyrkotillhöriga kan teoretiskt sett kompenseras genom att avgiftsnivån höjs men på sikt är det inte någon tillräcklig lösning och en höjd kyrkoavgift riskerar dessutom att leda till att ännu fler väljer att lämna Svenska kyrkan.

Minskningen av antalet medlemmar bedöms medföra att intäkten från kyrkoavgiften minskar från cirka 18 mkr år 2021 till 17,5 mkr år 2035. Någon motsvarande minskning bedöms inte ske vad gäller kostnaderna utan tvärtom beräknas de öka från cirka 31 mkr år 2020 till 41 mkr år 2035 om församlingsverksamheten fortsätter att bedrivas i ungefär samma omfattning och med samma lokaler som idag. Det underskott på 2,5 mkr som är budgeterat för år 2021 beräknas öka till cirka 9 mkr år 2035 (se Ekonomisk prognos i bilaga 2).

Nedanstående diagram visar framtida intäkter och kostnader beräknade i den ekonomiska långtidsprognosen.

Beräkningen av kyrkoavgiftens förändring baseras på prognoser från Sveriges kommuner och regioner (SKR) om inkomstutvecklingen samt på den uppskattning avseende medlemsutvecklingen som redovisas i föregående avsnitt.

Av den ekonomiska prognosen framgår det tydligt att glappet mellan intäkter och kostnader kommer att öka alltmer. Det bedöms inte möjligt att mer än marginellt kompensera kostnadsökningen med höjd kyrkoavgift. Det innebär att pastoratet måste vidta åtgärder för att minska kostnaderna på flera områden för att långsiktigt kunna upprätthålla en ekonomi i balans.

Begravningsverksamheten finansieras fullt ut med begravningsavgifter genom att medel motsvarande budgeterade kostnader äskas och erhålls från den på nationell nivå debiterade gemensamma begravningsavgiften.

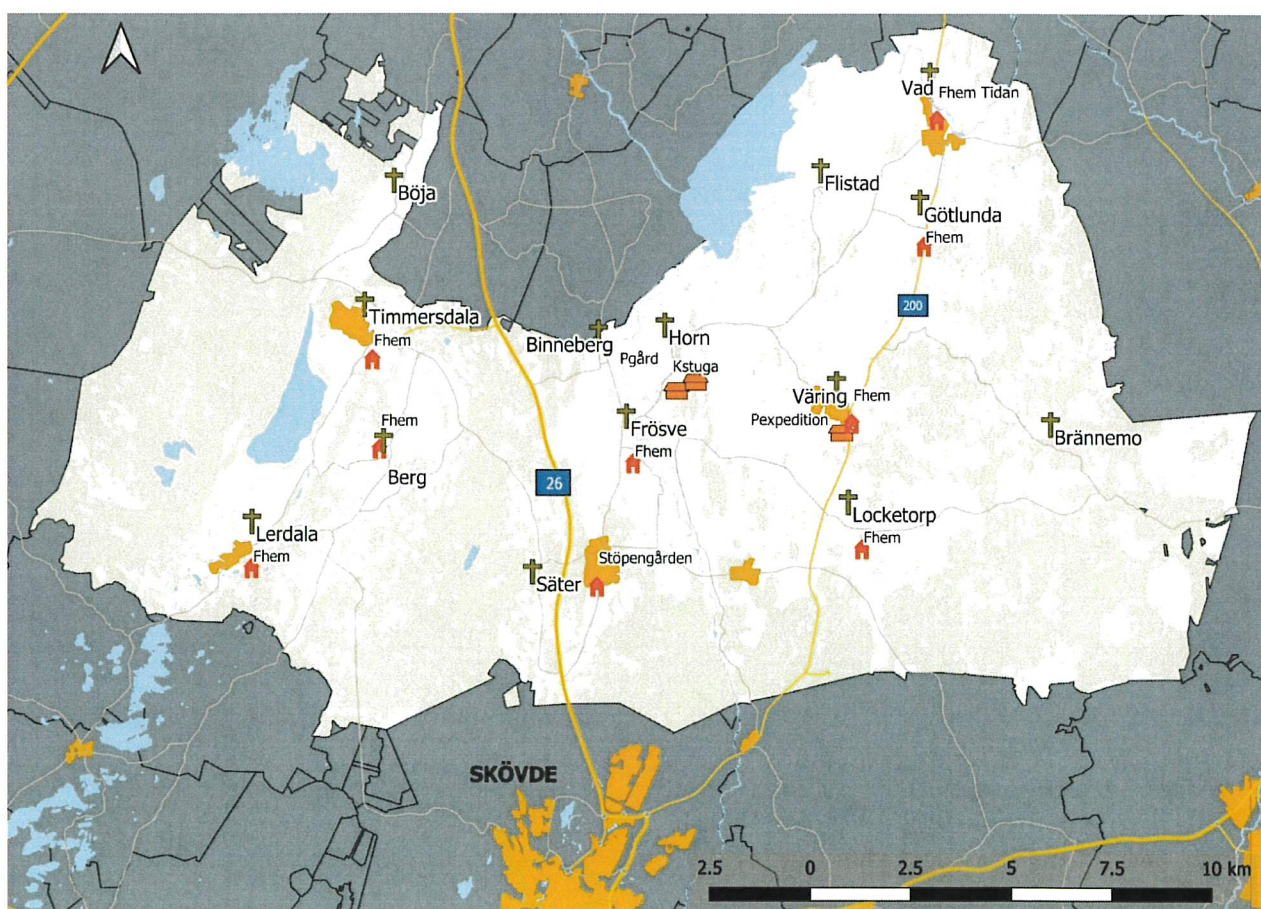
Personal

Under 2020 hade pastoratet 35 anställda, varav 1 säsongsanställd. Omräknat till årsarbeten motsvarar det 31 heltidstjänster. De flesta som arbetar inom församlingsverksamheten och den gemensamma administrationen har sina arbetsplatser i Värings församlingshem och på Värings pastorsexpedition. Det finns även två arbetsrum för personal i Timmersdala församlingshem.

Kyrkvaktmästarna arbetar både inom församlingsverksamheten och begravningsverksamheten. De är uppdelade i tre arbetslag Berg, Frösve och Götlunda/Väring. Personal motsvarande cirka 6,5 heltidstjänster avser begravningsverksamheten. I anslutning till alla kyrkogårdar finns någon form av serviceutrymmen för kyrkogårdspersonalen. Det kan vara i den närliggande kyrkan eller församlingshemmet, en särskild byggnad eller en hyrd lokal i anslutning till kyrkogården.

Personalkostnader utgör 63% av pastoratets budgeterade kostnader 2021.

Kyrkor, församlingshem och andra byggnader i Norra Billings pastorat

Kartograf Maria Guadalupe Alvarez Diaz

5. Byggnadsbestånd och lokalkostnader

Kapitlet innehåller en redogörelse för pastoratets byggnader och mark samt en sammanfattning av de analyser som gjorts inför upprättandet av åtgärdsplanen.

Norra Billings pastorat äger lokaler med en sammanlagd bruksarea på totalt cirka 8 440 m² samt cirka 243 300 m² mark. En förteckning över fastighetsinnehavet redovisas i bilaga 1.

Pastoratet har under ett antal år arbetat med lokalförsörjningsfrågan och har sedan 2011 avyttrat 8 fastigheter. Nya församlingshem har byggts i Stöpen och Tidan. Pastoratet har gjort satsningar på hållbar energi vad gäller uppvärmning av byggnader. På tre av församlingshemmen har solceller monterats och där producerades under 2020 cirka 55 700 kWh. Samtliga fastigheter i Norra Billings pastorat är fossilfria. Uppvärmning med direktverkande el sker med miljömärkt el. Totalt förbrukades under 2017 – 2019 energi motsvarande i genomsnitt cirka 867 400 kWh per år avseende el och annan uppvärmning som fjärrvärme och pellets. (Energiförbrukning per byggnad framgår av bilaga 1).

Pastoratets fastighetskostnader uppgick för åren 2017 - 2019 i genomsnitt till 6,9 mkr per år fördelat med 3,1 mkr på kyrkor, inklusive Stenskolan, och med 3,8 mkr på församlingshem, inklusive Värings pastorsexpedition samt Horns och Värings kyrkstugor. I fastighetskostnaderna ingår reparation och underhåll, energi, tillsyn och skötsel, lokalvård, fastighetsadministration, räntor, avskrivningar och externa hyror. Fastighetskostnader utgör 26% av pastoratets budgeterade kostnader 2021. Av dessa kostnader avser 16%-enheter drifts- och underhållskostnader samt avskrivningar. Resterande 10%-enheter avser personalkostnader för fastighetsskötseln.

Det finns inte några byggnader som uteslutande avser begravningsverksamheten. Istället debiteras en internhyra avseende de lokaler eller del av byggnader som används i begravningsverksamheten.

Horns prästgård samt uthyrd del av Stöpengården redovisas som näringsverksamhet och ingår inte i beloppen ovan.

Vård- och underhållsplaner för år 2021 – 2035 finns upprättade för samtliga kyrkor och församlingshem.

Kulturvärden / teknisk status / energi / ändamålsenlighet

Nedan följer en sammanställning av pastoratets byggnadsbestånd i form av kyrkor, församlingshem, administrationsbyggnad, kyrkstugor och prästgård. Därutöver finns ett flertal mindre byggnader såsom garage, redskapsbodar och servicebyggnader i anslutning till kyrkogårdarna.

I beskrivningen av respektive byggnad redogörs kortfattat för särskilda kulturvärden, genomförda och kommande större investerings- och renoveringsåtgärder, behov av energieffektiviseringar, lokalernas ändamålsenlighet med mera. Större underhållsåtgärder och eventuella investeringar upptagna i vård- och underhållsplanen för perioden 2021 – 2035 kommenteras vid respektive byggnad. (Se även Bilaga 1 Förteckning över byggnader och mark)

Kyrkor

Norra Billings pastorat ligger i en rik kulturbild där kristen tro har funnits i 1 000 år vilket avspeglas i kyrkobyggnaderna. Tio av pastoratets fjorton kyrkor är medeltida eller till stora delar från medeltiden.

Samtliga kyrkor i pastoratet är skyddade enligt kulturmiljölagen. Det betyder att kyrkobyggnader och kyrkotomter ska vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värden inte minskar och deras utseende och karaktär inte förvanskas. De får inte på något sätt väsentligen förändras utan tillstånd från länsstyrelsen.

Kyrkorna i pastoratet är alla väl underhållna och några större genomgripande renoveringsåtgärder är inte planerade förutom återkommande yttre underhållsarbeten av putsfasader och målning. Sådana åtgärder är dock nog så kostsamma och antalet kyrkor innebär att pastoratet renoverar i genomsnitt en kyrka vart eller vartannat år.

Kyrkorna bedöms alla vara ändamålsenliga för församlingsverksamheten i pastoratet. De är av olika storlek och karaktär men med en mångsidig verksamhet och så många kyrkor finns det alltid någon kyrka som passar en viss verksamhet och någon verksamhet som passar i en viss kyrka.

Bergs församling

Bergs kyrka har genom århundradena genomgått flera ombyggnader. Idag är endast tornet och några av kyrkans föremål, som till exempel dopfunten, från medeltiden.

Genomgripande inre renovering 1996 - 1998. Avfärgning och målning av tornet utfördes 2010. Bergvärme med styrsystem installerad 2013, relativt låg energiförbrukning, större renovering av fasaden i slutet av planeringsperioden. God tillgänglighet, toalett finns i angränsande Stenskolan.

Församlingens största kyrka dit många konserter förläggs, ny ljudanläggning installeras 2021.

Lerdala kyrka uppfördes troligen på 1100-talet och fick sitt nuvarande utseende på 1700-talet. Nuvarande vapenhus byggdes vid renovering 1973. Genomgripande inre renovering utfördes 1996. En större renovering av fasaden i slutet av planeringsperioden.

Kyrkan värms upp med direktverkande el med styrsystem men har relativt hög energiförbrukning. God tillgänglighet, toalett finns i vapenhuset.

Timmersdala kyrka har sitt ursprung i 1200-talet men brann ner 1833, återuppbyggdes igen och stod färdig 1835.

Genomgripande inre renovering, nytt vapenhus med pentry och RWC-toalett 2007. Avfärgning, putslagning och målning inom några år.

Fjärrvärme installerades 2013 men uppvärmningskostnaden är relativt hög. God tillgänglighet.

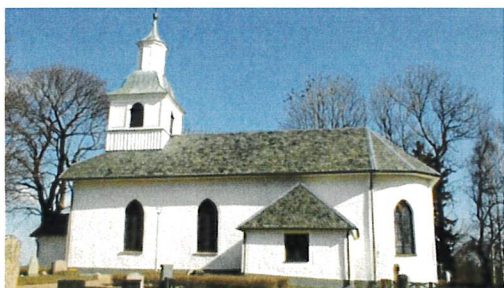
Böja kyrka har sitt ursprung i 1200-talet och är församlingens minsta kyrka med plats för 80 besökare. Den fick sitt nuvarande utseende under senare delen av 1600-talet.

Omfattande inre renovering utfördes 2003 och en ny dörröppning togs av brandskyddsskäl upp i sakristian. Senare har kyrktorn och fönster målats. Fasadrenovering i slutet av planeringsperioden.

Kyrkan värms upp med direktverkande el. Tillgång till toalett finns i Böja bygdegård i anslutning till kyrkan, i övrigt god tillgänglighet.

Frösve församling

Frösve kyrka byggdes på 1100-talet, kyrkans östra del tillkom på 1600-talet, sakristian och dopkapellet på 1700-talet.

Under 2020 fick kyrkan ny puts och målningsarbeten utfördes på torn och fönster. Inga större underhåll under planeringsperioden.

Kyrkan värms upp med direktverkande el med styrsystem och energiförbrukningen är relativt låg. 2009 tillgänglighetsanpassad med plattgång och ny kalkstens-trappa. Toalett finns i församlingshemmet i anslutning till kyrkan, i övrigt god tillgänglighet.

Säters kyrka uppfördes under åren 1100 - 1350. Under 1700-talet revs det gamla koret och ett nytt byggdes. På 1800-talet fick kyrkan sitt trätorn.

1989 – 1990 renoverades kyrkan invändigt. En större renovering av putsfasaden samt målning av torn och fönster är planerad att genomföras i början av planeringsperioden.

Uppvärmning med direktverkande el med styrsystem men relativt låg energiförbrukning. God tillgänglighet, toalett finns i kyrkan.

Horns kyrka är från 1804 men här har tidigare legat en 1100-tals kyrka. Delar av tornet samt några av kyrkans inventarier härrör från den tidigare kyrkan. Läktarorgeln i Horn är unik (Söderlingorgel från 1848) och har renoverats under 2021.

Utvändig fasadrenovering 2013. Inga större underhåll planeras under planeringsperioden. Bergvärme installerad 2008, låg energiförbrukning. God tillgänglighet med RWC i kyrkstugan som ligger i anslutning till kyrkan.

Binnebergs kyrka är pastoratets minsta kyrka med plats för 70 besökare och troligen den äldsta, från 1120. På 1700-talet utvidgades kyrkan och försågs med klocktorn. Kyrkans inventarier kommer från olika århundraden och vittnar om traktens historia.

Tjärning av spåntak och målning av torn kommer att utföras under 2021. Underhåll av fasaden planerad till senare delen av planeringsperioden. Uppvärmning med direktverkande el med förhållandevis hög energiförbrukning. Kyrkan används endast i mindre sammanhang då dess storlek begränsar vad den kan användas till. God tillgänglighet förutom att tillgång till toalett finns i Binnebergs tingshus med begränsad tillgänglighet.

Götlunda församling

Götlunda kyrka har sitt ursprung i 1100-talet och man kan tydligt se övergången mellan de olika murarna på den äldre delen av kyrkan och den som kom till efter branden 1670. I kyrkan finns inventarier som påminner om den katolska tiden i vårt land. Dopfont från 1100-talet.

2010 målades torn och fönster. En större renovering av putsfasaden samt målning av torn och fönster planeras att genomföras i början av planperioden. Bergvärme installerad 2006, låg energiförbrukning. God tillgänglighet, toalett finns i närliggande församlingshem.

Flistads kyrka uppfördes på 1100-talet eller i början av 1200-talet intill "Kung Ranes hög" (troligen yngre järnåldern 400 - 1050 e Kr). Efter en brand 1706 fick kyrkan sitt nuvarande utseende. Takmålningar från 1747 med den apostoliska trosbekännelsen.

Ett nytt vapenhus stod klart 2018 vilket inrymmer RWC, pentry och sittplatser. Samtidigt byttes det vattenburna värmesystemet ut och ny bergvärmepump installerades. Tjärning och målning av torn utförs 2021. Relativt låg energiförbrukning. Vapenhuset fungerar även som personalutrymme för kyrkvaktmästarna.

Vads kyrka grundades på 1100-talet och omnämns 1302 då Birger Jarl undertecknade ett brev vid Vads kyrka. På 1700-talet utvidgades kyrkan och fick ett större kor. Klockstapeln är troligen från samma tid och har en så kallad "björnstege".

Kyrkan renoverades invändigt 2010. Stora sättningsskador medförde att sakristian revs och återuppfördes lika befintligt. Tjärning av spåntak och målning av klockstapeln kommer att

utföras under 2021. Underhåll av kyrkans fasad planerad till senare delen av planeringsperioden. Bergvärme från 2010, relativt låg energiförbrukning. God tillgänglighet, toalett finns i vapenhuset.

Brännemo kyrka är pastoratets yngsta kyrka och uppfördes på ideell väg 1919 i en skogsglänta 7 km från moderkyrkan i Götlunda. Kyrkan hade ursprungligen tegelfasad vilken vitputsades 1938. En omfattande fasadrenovering skedde 2004 och nästa översyn av fasaden beräknas ske i slutet av planeringsperioden. Bergvärme installerad 2018 med mycket låg energiförbrukning.

Begränsad tillgänglighet med grusgång in till kyrkan. Toalett finns i intilliggande Brännemo församlingshem som ägs av Brännemo församlingshemsförening.

Värings församling

Värings kyrka byggdes 1811 - 1813 på en medeltida kyrkplats med dopfunt från den gamla kyrkan. Altartavlan är gjord av Harry W Svensson och altarets flyglar går att stänga, vilket görs under stilla veckan. 1997 renoverades torntakets konstruktion och ny kopparplåt lades på.

Värmesystem fastbränsle-/pelletsanläggning installerad 2005, vilken även värmer församlingshemmet och pastorsexpeditionen.

Kyrkan är fullt uppvärmd hela den kalla perioden för att ge möjlighet att använda orgeln.

Avfärgning, putslagning och målning utfördes 2007. Nästa större underhåll av fasaden under senare delen av planeringsperioden. God tillgänglighet, ny plattgång till kyrkans sidoingång anlagd 2020.

Toalett finns i sakristian, RWC finns i den närliggande pastorsexpeditionen.

Locketorps kyrka brann ner 1896 och en ny stod färdig 1898. Från den gamla kyrkan finns ett flertal träskulpturer bevarade. Kyrkans främsta prydnad är korfönstren i glasmosaik utförda av konstnären Bo Beskow, vilka renoverades 2016.

Fasadrenovering utfördes 2000. Avfärgning och målning av kyrkan är planerad till första delen av planeringsperioden. Direktverkande el med relativt hög energiåtgång men energiförbrukningen är låg utslagen per m2. God tillgänglighet då plattgång och ramp till kyrkans sidoingång anlades 2020. Toalett finns i angränsande servicebyggnad.

Församlingshem

Bergs församling

Lerdala församlingshem

Tidigare skola som ligger i anslutning till kyrkan, används för mindre samlingar, övning med barnkören, caféer med mera. Tjänstgör även som personalutrymme för kyrk-vaktmästarna.

Bergvärme installerad 2019 då den sista oljepannan i pastoratet fasades ut. Mycket låg energiförbrukning.

Utvändig målning under senare delen av planeringsperioden. God tillgänglighet med ramp på baksidan av byggnaden. Fiber framdragen men inte installerad.

Stenskolan ligger i anslutning till Bergs kyrka och är ett medeltida sockenmagasin som även har tjänstgjort som skola och nu som församlingshem. Stenskolan används för kyrkkaffe, samlingar och andra möten.

Här finns toalett som även är avsedd för kyrkans besökare. Fasadrenovering utförs under 2021.

Timmersdala församlingshem

Byggt 2001, personaldelen tillbyggd 2015 med arbetsrum, omklädningsrum och personalkök.

I församlingshemmet finns en större sal, ett mindre samlingsrum, särskilt rum för barnverksamheten och ett större kök. Församlingshemmet används ofta för olika aktiviteter, till exempel genomförs nästan all verksamhet för barn- och unga i Bergs församling här.

Utvändig målning i början av planeringsperioden. Uppvärmning sker med jordvärme installerad 2015. Solceller monterades 2019. Relativt låg energiförbrukning. God tillgänglighet inklusive RWC. Fiber installerad.

Frösve församling

Frösve församlingshem är byggt 1978 och ligger i direkt anslutning till Frösve kyrka.

Här finns en större sal med skjutvägg för avgränsning, kök, stor hall med kapprum och toaletter samt personalutrymme med pentry och förråd. Separat toalett med ingång utifrån för kyrkobesökare finns mot öster. God tillgänglighet.

Värms upp med luftvärmepumpar samt direktverkande el. För att minska energiförbrukningen har ytterligare en luftvärmepump installerats under 2021. Utvändig målning i början av planeringsperioden. Fiber installerad.

Stöpengården inrymmer församlingshem samt en uthyrd del. Inköpt 2014 varefter en församlingsdel inrättades i cirka 1/3 av byggnaden. Ombyggnaden till församlingshem var klar 2016 och här finns en stor sal, barn- och ungdomsrum, sammanträdesrum samt ett funktionellt kök.

Stöpengården ligger centralt i pastoratet och nära skolan i Stöpen. Det är det församlingshem som används mest i hela pastoratet.

Uppvärmning sker med fjärrvärme. Solceller monterades 2019. Energiförbrukningen är relativt låg. Inga större underhållsåtgärder planerade. God tillgänglighet inklusive RWC. Fiber installerad 2021.

Götlunda församling

Götlunda församlingshem

Ligger i anslutning till kyrkan. Här finns samlingssal, ett mindre rum, kök samt toalett för kyrkobesökare. Tjänstgör även som personalutrymme för kyrkvaktmästarna.

Utvändig målning 2021, installation av RWC och ramp, iordningställande av särskilda personalutrymmen eventuellt i början av planeringsperioden.

Värms upp med bergvärmepump, låg energiförbrukning. Elabonnemang och vatten är gemensamt med Götlunda kyrka. Begränsad tillgänglighet. Fiber framdragen men inte installerad.

Tidans församlingshem Nybyggnation som invigdes 2019, ligger i anslutning till Vads kyrka. Här finns funktionella lokaler för alla delar av verksamheten. Uppvärmning sker med bergvärme och solceller har installerats på taket. Låg energiförbrukning.

Utvändig målning under senare delen av planeringsperioden. God tillgänglighet inklusive RWC. Fiber installerad.

Värings församling

Värings församlingshem

Innehåller verksamhetslokaler och 6 arbetsrum med i dagsläget 9 arbetsplatser. Här finns stor samlingssal med skjutvägg för avgränsning, ett mindre samlingsrum, särskilt rum för barnverksamheten med pentry och ett större kök.

Köket helrenoverades 2020. Utvändig målning i början av planeringsperioden.

Uppvärmning via fastbränslesystem (pellets) gemensamt med kyrka och pastorsexpedition. Relativt hög energiförbrukning. God tillgänglighet inklusive RWC. Fiber installeras 2021.

Locketorps församlingshem ligger ca 300 m från Locketorps kyrka. Här finns samlingsal och kök.

Anläggning av enskilt avlopp, djupborrning av brunn samt målning av fasaden under första hälften av planeringsperioden, alternativt kan möjlighet till kommunal anslutning bli aktuellt.

Uppvärmning med luftvärmepump kompletterad med direktverkande el. Relativt låg elförbrukning.

God tillgänglighet. Fiber framdragen, ej installerad.

Övriga byggnader

Värings pastorsexpedition innehåller 8 arbetsrum, sammanträdesrum och lunchrum.

Utvändig målning under senare delen av planeringsperioden.

Uppvärmning via fastbränslesystem (pellets) gemensamt med kyrka och pastorsexpedition. Relativt hög energiförbrukning.

God tillgänglighet inklusive RWC vilken även kan användas av besökare till kyrkan. Fiber installeras 2021.

Horns prästgård är en av ett fåtal kvarvarande prästgårdar i Svenska kyrkans ägo som fortfarande används som tjänstebostad för en av pastoratets präster. Prästgården ligger i en unikt sammanhållen miljö med kyrka och kyrkstuga i direkt anslutning.

Målning och nytt lertegel på hela taket 2016, en uteplats byggdes 2020. Renovering av badrum 2021 samt utvändig målning i senare delen av planeringsperioden.

Djupborrad brunn gemensam med kyrkogård, kyrkstuga och grannfastighet. Fiber installerad. Uppvärmning med jordvärme installerad 2004. Låg energiförbrukning.

Horns kyrkstuga

Ligger i anslutning till Horns kyrka. Innehåller mindre samlingsrum, kök och RWC installerades 2020. Används främst som personalutrymme.

Värms upp med direktverkande el.

God tillgänglighet med plattgång till kyrkan då kyrkstugans toalett även är avsedd för kyrkobesökare. Kyrkstugan är en del av samma fastighet som Horns kyrka.

Värings kyrkstuga är troligtvis Värings äldsta byggnad. I kyrkstugan finns tre rum varav ett inrättats som arkiv.

Utvändig målning under senare delen av planeringsperioden.

Gemensam uppvärmning med kyrkan och församlingshemmet. Kyrkstugan är en del av samma fastighet som pastorsexpeditionen.

Analys av kostnader och lokalnyttjande

Inför upprättandet av åtgärdsplanen har analyser gjorts av byggnadernas kostnader, utnyttjande, ändamålsenlighet, energianvändning med mera. Resultatet av analyserna sammanfattas i detta avsnitt.

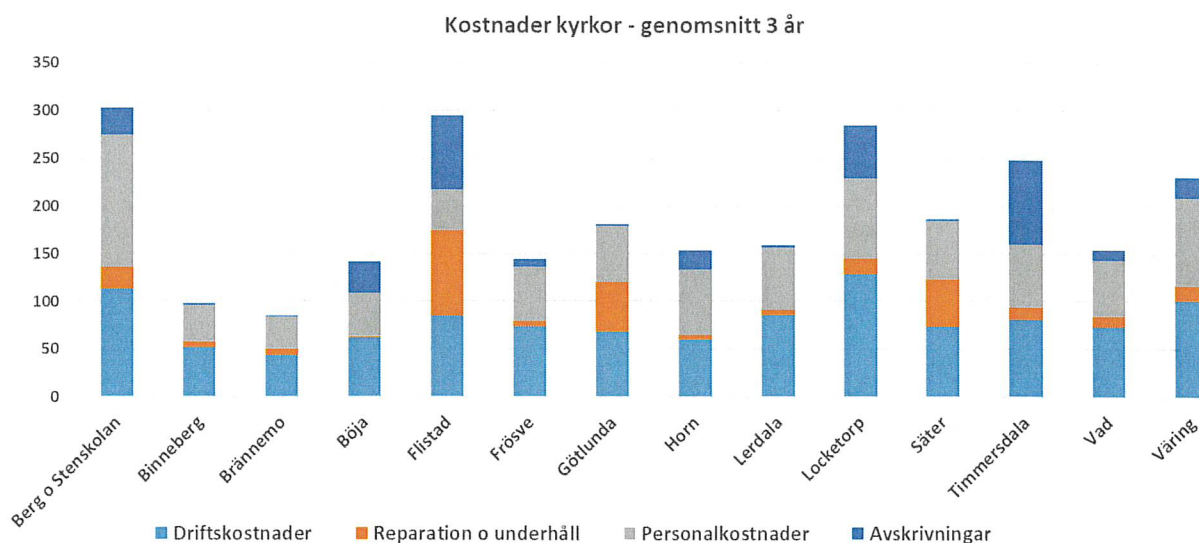
Fastighetskostnader allmänt

Analyserna utgår från de genomsnittliga kostnaderna per fastighet under åren 2017 – 2019 om inte annat anges. Personalkostnader fördelas till respektive fastighet med en arbetstidsmätning från 2012 som utgångspunkt. Vid förändringar i fastighetsinnehavet har fördelningen justerats. Det gör att personalkostnaderna inte är exakta utan bör uppfattas som ungefärliga. En uppdatering av arbetstidsmätningen kommer att genomföras under 2021.

Kyrkor

Totalt kostade kyrkobyggnaderna under åren 2017 – 2019 i genomsnitt ca 3,1 miljoner kronor årligen varav 0,3 miljoner kronor (efter avdrag för eventuella bidrag) avsåg planerat underhåll.

Nedanstående diagram visar genomsnittlig årlig kostnad per kyrka uppdelad på kostnadsslag.

Bergs kyrka och Stenskolan bokförs som ett gemensamt objekt i redovisningen och är därför inte jämförbart med övriga kyrkor då kostnaden ovan avser både kyrka och församlingshem.

Flistad kyrka genomgick en omfattande renovering under 2017 – 2018 vilket påverkat kostnaden för reparation och underhåll. I diagrammet har kostnaden för reparation och underhåll 2017 på ca 850 tkr inte tagits med då den är av engångskaraktär. Utfallet ovan för reparation och underhåll för Flistad kyrka avser således 2018 – 2019. Ett nytt vapenhus har byggts och togs i bruk 2019 vilket medfört ökade avskrivningar.

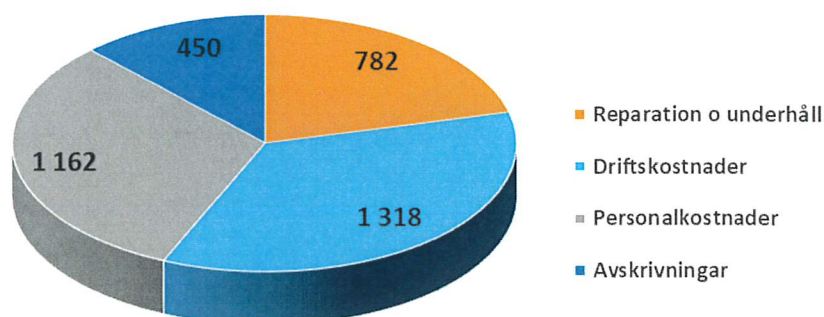
Locketorps kyrka värms upp med direktverkande el vilket innebär högre driftskostnader.

Värings kyrka är alltid uppvärmd för att ge kantorerna möjlighet att träna på orgeln även vintertid.

Erhållna bidrag har i diagrammet räknats av från kostnaden för reparation och underhåll.

I budgeten för 2021 uppgår de beräknade kostnaderna för kyrkorna till 3,7 mkr och fördelar sig enligt nedanstående diagram.

Kostnader kyrkor - budget 2021

Eventuella bidrag i form av kyrkoantikvarisk ersättning eller kyrkounderhållsbidrag har i diagrammet avräknats från budgeterade reparations- och underhållskostnader. Planerat fastighetsunderhåll 2021 uppgår till 1 430 tkr varav cirka 650 tkr beräknas täckas med bidrag.

Lokalnyttjande

Nedanstående diagram visar antalet sammankomster i kyrkorna per år 2017 – 2019 samt ett beräknat genomsnitt för perioden. Uppgifterna är hämtade från pastoratets bokningssystem för samtliga lokaler.

Sammankomster per kyrka

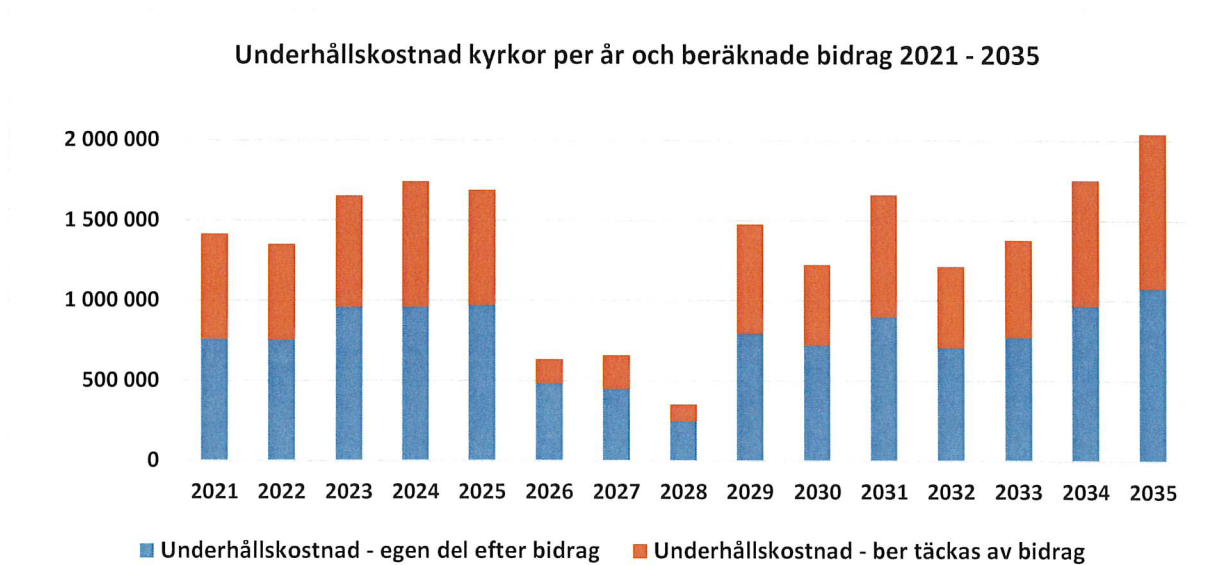
Kyrka	2017	2018	2019	Sammankomster genomsnitt 2017-2019
Berg	75	53	51	60
Binneberg	12	12	10	11
Brännemo	16	10	9	12
Böja	20	21	22	21
Flistad	12	23	19	18
Frösve	45	46	40	44
Götlunda	36	35	27	33
Horn	30	32	28	30
Lerdala	123	36	42	67
Locketorp	33	29	38	33
Säter	50	54	39	48
Timmersdala	56	38	47	47
Vad	46	32	37	38
Väring	79	53	72	68
	633	474	481	529

Under 2017 övade både barnkören och Vågasjunga-kören i Lerdala kyrka

Framtida underhåll av kyrkor

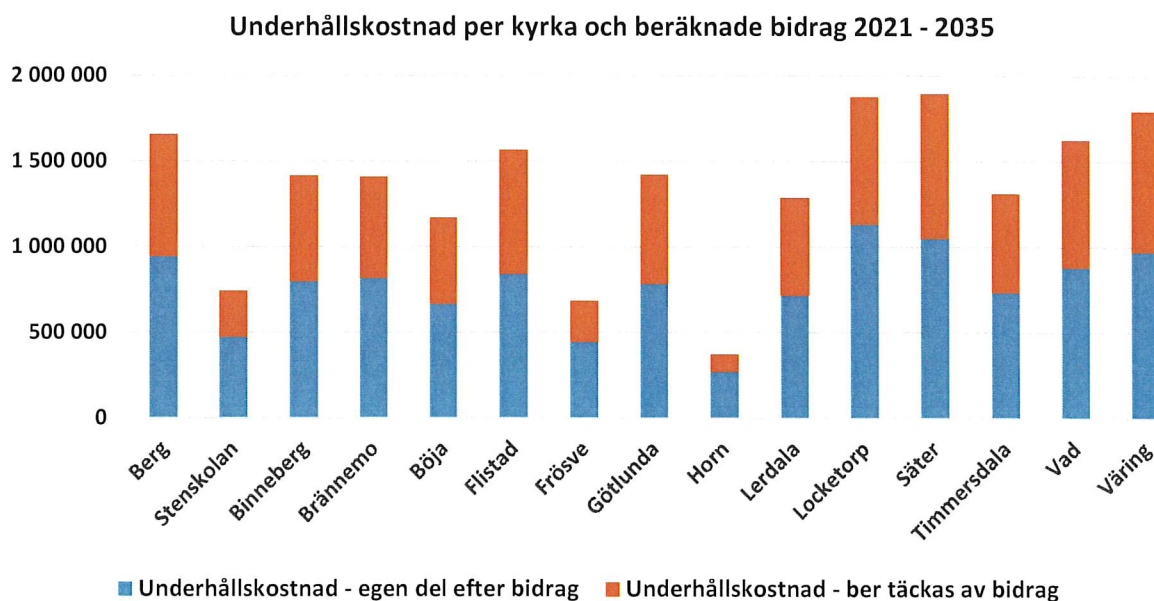
Beräknade underhållskostnader för kyrkorna enligt vård- och underhållsplanen för perioden 2021 – 2035 uppgår totalt till 20,2 miljoner kronor före avdrag för beräknade bidrag i form av kyrkoantikvarisk ersättning och kyrkunderhållsbidrag vilka beräknas till cirka 8,7 miljoner kronor. Vård- och underhållsplanen är upprättad utifrån "normala" förhållanden, dvs under förutsättningen att pastoratet har en god ekonomi. Några sparkrav har ännu inte påverkat den. De större åtgärderna avser uteslutande yttre underhåll av fasader och målningsarbeten

Beräknad kostnad och bidrag per år avseende underhållsåtgärder framgår av nedanstående diagram.

Tidpunkten för olika åtgärder är ungefärlig och vissa underhållsåtgärder kan komma att skjutas på framtiden ett eller flera år.

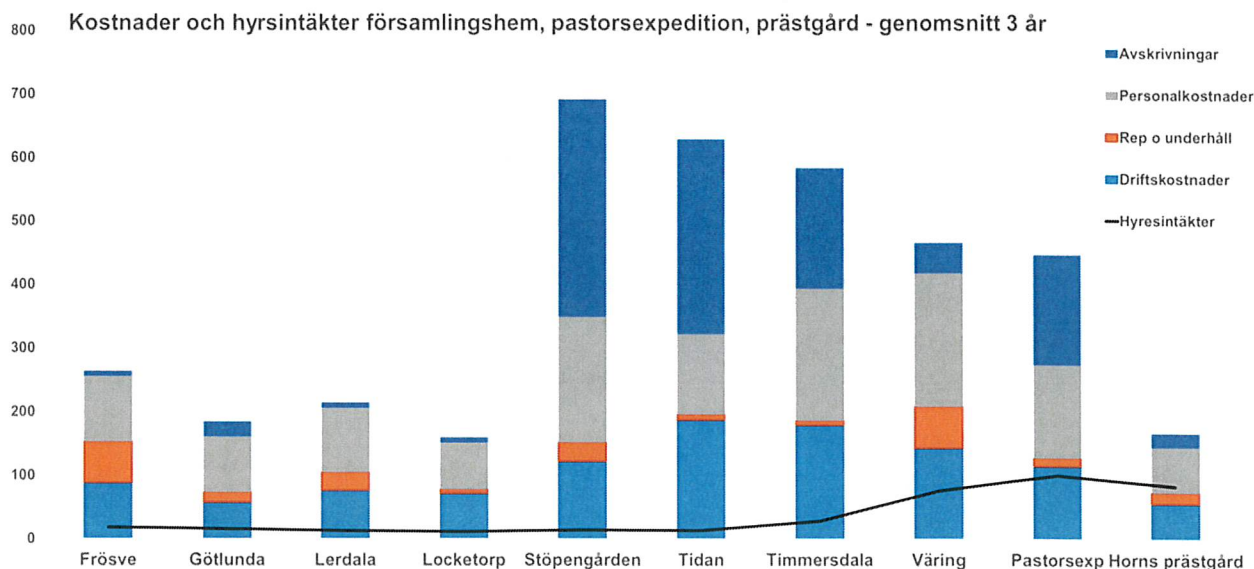
Uppdelat per kyrka fördelar sig den beräknade underhållskostnaden under perioden enligt nedanstående diagram.

Församlingshem och övriga verksamhetslokaler

Här ingår församlingshemmen och pastorsexpeditionen i Väring. Fastighetskostnaden för församlingshem och övriga verksamhetslokaler uppgick under åren 2017 - 2019 i genomsnitt till 3,8 miljoner kronor (efter avdrag för hyresintäkter) varav 0,3 miljoner kronor avsåg planerat underhåll.

Nedanstående diagram visar fastighetskostnader per byggnad samt hyresintäkter. Här redovisas även Horns prästgård. Särredovisning av Stenskolan saknas då den bokförs gemensamt med Bergs kyrka.

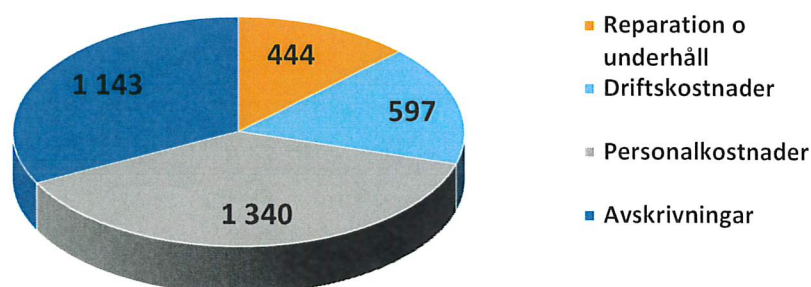
Fastighetskostnaderna i diagrammet redovisas baserat på ett genomsnitt för åren 2017 – 2019 med undantag för Tidans församlingshem där kostnaderna endast avser 2019 då det nya församlingshemmet togs i bruk under våren det året.

Totalkostnaden har inte reducerats med erhållna hyresintäkter, dessa framgår som en separat linje. Hyrorna utgörs främst av interna hyresdebiteringar avseende begravningsverksamhetens nyttjande av förråd och personalutrymmen. Värings församlingshem hyrdes under del av 2019 – 2020 ut till Värings skola som skolbespisning med högre intäkter men också högre energiförbrukning som följd.

Avskrivningarna är en stor andel av den totala kostnaden för de församlingshem som relativt nyligen byggts nytt (Tidan), byggts till (Timmersdala) eller byggts om (Stöpengården).

I budgeten för 2021 uppgår de beräknade kostnaderna för församlingshemmen till 3,5 mkr och fördelar sig enligt nedanstående diagram. Hyresintäkter har avräknats från budgeterade driftskostnader. Värings pastorsexpedition, Horns och Värings kyrkstugor samt Horns prästgård ingår inte i diagrammet.

Kostnader församlingshem - budget 2021

Lokalnyttjande

Inför upprättandet av lokalförsörjningsplanen har lokalnyttjandet analyserats genom uppgifter från bokningssystemet för åren 2017 - 2019. Sammanställning har gjorts uppdelad på interna respektive externa sammankomster. Med interna sammankomster avses pastoratets verksamhet inklusive upplåtelse av lokaler i samband med kyrkliga handlingar.

Under merparten av år 2020 låg stora delar av verksamheten nere eller bedrevs i mindre omfattning på grund av coronapandemin. Det har därför inte bedömts representativt att ta med lokalnyttjandet under 2020 i sammanställningen.

Nedanstående tabell visar antalet sammankomster i församlingshemmen per år 2017 – 2019 samt ett beräknat genomsnitt för perioden.

Sammankomster per församlingshem

	2017			2018			2019			Snitt 2017-2019		
	Internt	Externt	Totalt	Internt	Externt	Totalt	Internt	Externt	Totalt	Internt	Externt	Totalt
Frösve	72	31	103	70	35	105	80	25	105	74	30	104
Götlunda	38	12	50	50	13	63	42	6	48	43	10	54
Lerdala	117	93	210	93	7	100	97	8	105	102	36	138
Locketorp	9	38	47	12	40	52	28	35	63	16	38	54
Stenskolan	26	27	53	27	36	63	40	28	68	31	30	61
Stöpengården	419	16	435	346	17	363	320	12	332	362	15	377
Tidan							169	6	175	169	6	175
Timmersdala	215	29	244	242	26	268	245	11	256	234	22	256
Väring	386	16	402	359	13	372	278	3	281	341	11	352
Värings p-exp	62	0	62	60	0	60	45	0	45	56	0	56
	1 344	262	1 606	1 259	187	1 446	1 344	134	1 478	1 428	198	1 627

Av tabellen framgår att nyttjandet är väldigt ojämnt fördelat mellan olika församlingshem. Vissa, som Stöpengården, Timmersdala och Väring används vid relativt många återkommande aktiviteter. Tidans församlingshem är nybyggt och togs i bruk under andra halvåret 2019 men har ändå hunnit användas vid många tillfällen. Andra församlingshem används endast i mycket liten omfattning i den egna verksamheten. Locketorps församlingshem används mer externt än internt.

Under 2019 – 2020 hyrdes Värings församlingshem ut som skolbispisning vilket innebär att möjligheten att använda lokalerna i församlingsverksamheten minskade. Istället förlades ett antal interna sammankomster till Locketorps församlingshem. Uthyrningen till skolbispisning ingår inte i tabellen ovan. Lerdala församlingshem hyrdes ut till förskoleverksamhet under 2017.

Fastighetskostnad per sammankomst – församlingshem

I stapeldiagrammet på nästa sida visas den årliga fastighetskostnaden utslagen per sammankomst för respektive församlingshem. Som linjer framgår antalet sammankomster både totalt och uppdelat på interna respektive externa sammankomster. Tidans församlingshem invigdes 2019 och användes inte hela året varför antalet sammankomster har justerats upp för att motsvara ett helt år.

Stapeldiagrammen är baserade på genomsnittlig kostnad för åren 2017 – 2019 fördelad på totalt antal sammankomster 2019 (diagram 1) respektive enbart på interna sammankomster 2019 (diagram 2) Av diagrammen framgår kostnaden per sammankomst både inklusive och exklusive avskrivningar.

Diagram 1 – kostnaden fördelad på totalt antal sammankomster

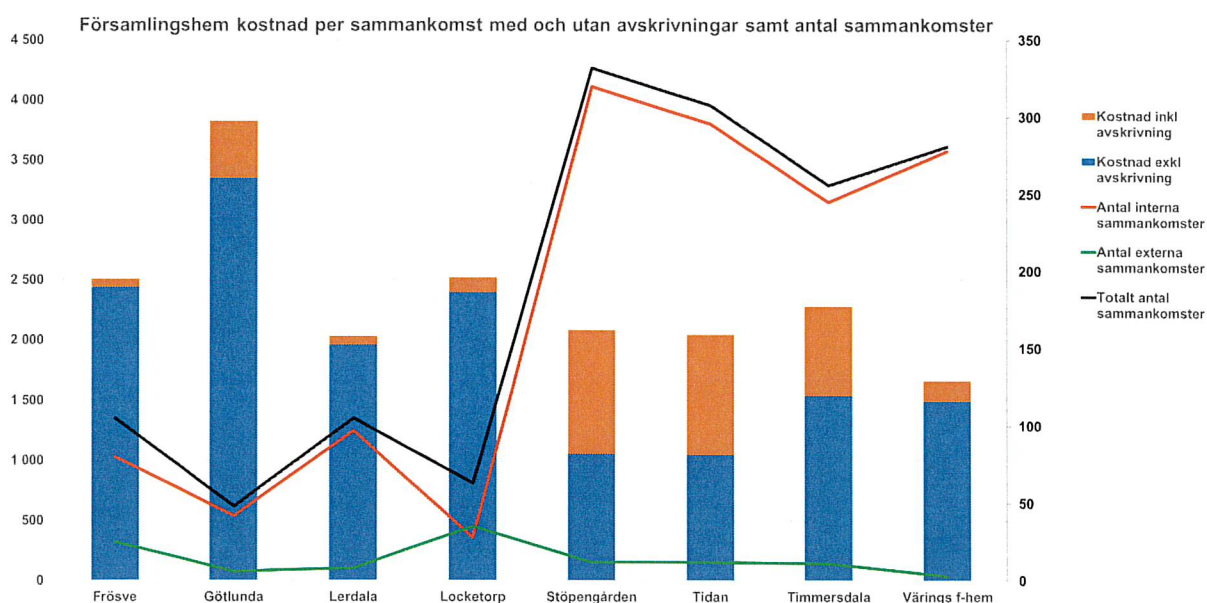
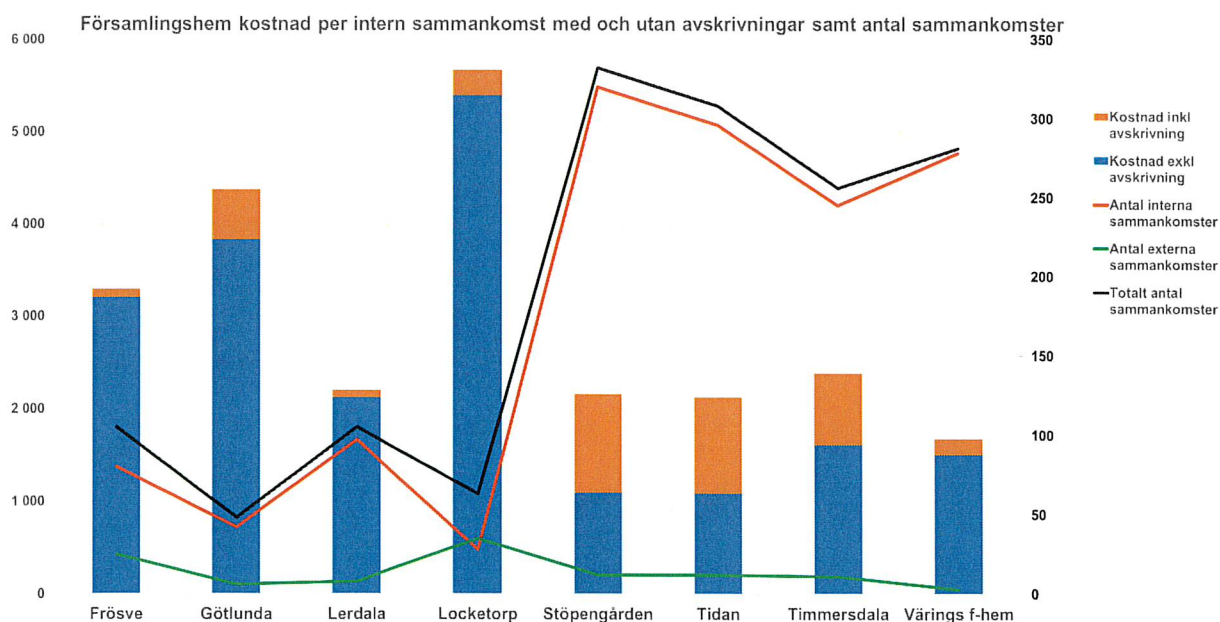

Diagram 2 – kostnaden fördelad på antalet interna sammankomster

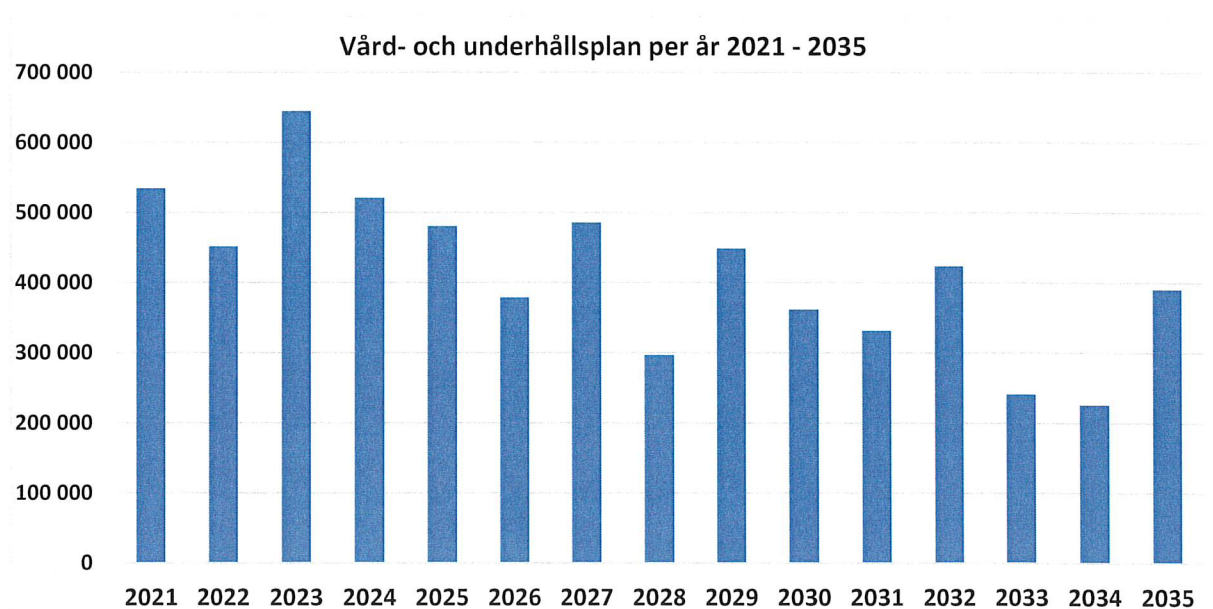

Som framgår av diagrammen varierar kostnaden per sammankomst i församlingshemmen relativt mycket oavsett om den fördelas på totalt antal sammankomster eller enbart på de interna sammankomsterna. Det främsta skälet till den stora spridningen är att antalet sammankomster är väldigt olika. För församlingshem med den lägsta driftskostnaden, som Götlunda och Locketorp, blir kostnaden per tillfälle ändå hög på grund av att de används mer sällan. Utfallet för Tidäns församlingshem är påverkat av att det togs i bruk 2019 och kostnaderna avser därför inte ett helt år. Avskrivningar utgör en betydligt större kostnad i de församlingshem där investeringen skett under senare år.

Framtida underhåll av församlingshem, kyrkstugor, pastorsexpedition, prästgård

Enligt den uppdaterade vård- och underhållsplanen kommer investeringar och underhåll motsvarande ca 6,2 mkr att krävas avseende församlingshem, kyrkstugor, administrationsbyggnad och prästgård under perioden 2021 – 2035.

Fördelningen av kostnader över tid för de planerade åtgärderna framgår av nedanstående diagram.

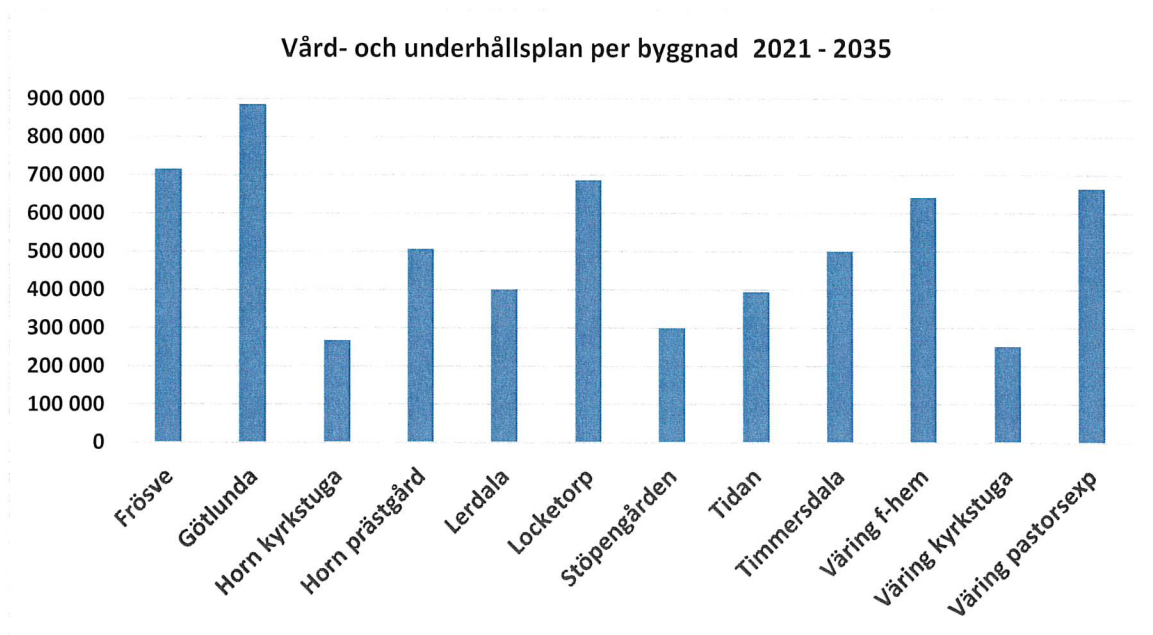

Vård- och underhållsplanen avseende församlingshemmen är, i likhet med planen för kyrkorna, upprättad utifrån "normala" förhållanden, dvs under förutsättningen att pastoratet har en god ekonomi. Några sparkrav har ännu inte påverkat den. Vissa planerade underhållsåtgärder kan komma att skjutas på framtiden ett eller flera år. Andra är inte absolut nödvändiga, som till exempel installation av handikappanpassad toalett eller borring av vattenbrunn, men om åtgärderna utförs eller ej påverkar hur ändamålsenliga lokalerna blir. Det kan också bli andra lösningar som till exempel anslutning till kommunalt vatten- och avloppssystem.

I diagrammen ingår samtliga åtgärder som finns upptagna i vård- och underhållsplanen. Vissa åtgärder är av sådan karaktär att de utgör investeringar. Detta gäller vissa planerade åtgärder avseende Götlunda och Locketorps församlingshem. Kostnaden kommer då inte att belasta respektive församlingshem ett enskilt år utan genom avskrivningar över ett antal år. I flertalet fall, såsom vid anläggning av vattenbrunn och enskilt avlopp, skiljer sig inte avskrivningstiden väsentligt mot planeringsperioden ovan så även om fördelningen mellan åren inte blir helt korrekt så är totalkostnaden under perioden som helhet väsentligen rättvisande.

Kostnaden per byggnad påverkas inte av detta då det i diagrammet nedan inte spelar någon roll vilket år under planeringsperioden en kostnad uppkommer.

Uppdelat per byggnad fördelar sig investerings- och underhållskostnader under planeringsperioden enligt nedanstående diagram.

De större planerade åtgärderna avser främst yttre underhåll av fasader och fönster. I vård- och underhållsplanen för Götlunda församlingshem finns installation av RWC samt iordningställande av mer ändamålsenliga personalutrymmen på totalt ca 500 tkr upptagna. I planen för Locketorps församlingshem har borrning av vattenbrunn och nytt avlopp på totalt 210 tkr tagits upp.

Vård- och underhållsplanen är att se som en inventering av kommande behov. Planerade åtgärder kan komma att ändras både vad avser vilka åtgärder som verkligen genomförs samt tidpunkten för de olika åtgärderna.

Sammanfattande kommentarer

Kyrkobyggnaderna har en särställning och Svenska kyrkan har i uppdrag att bevara och göra kyrkobyggnaderna och dess kulturvärden tillgängliga. För vård och underhåll lämnar staten bidrag i form av kyrkoantikvarisk ersättning som kan sökas av pastoraten i samband med renoveringar. Pastoratet har fjorton kyrkor vilket innebär att reparation och underhåll av kyrkorna, trots möjligheten till bidrag, vissa år utgör en relativt stor kostnadspost i resultaträkningen.

Målsättningen är att så långt det är möjligt värna om de värden som finns i kyrkorna. På sikt kommer det dock inte att vara möjligt att bevara alla kyrkobyggnaderna så att de kan användas året runt. Kostnaden för uppvärmning är i en del kyrkor relativt hög och behöver ses över. Vinterstängning av kyrkor, för att undvika att pastoratet i framtiden tvingas avveckla vissa kyrkor helt, kan vara ett alternativ men det är oklart hur stor besparing det skulle innebära.

Övrig församlingsverksamhet såsom barn- och ungdomsgrupper, konfirmandverksamhet, träffar och caféverksamhet med mera bedrivs huvudsakligen i församlingshemmen och då främst i några av de större, vilka är belägna i tätorterna. Vissa församlingshem används i mycket liten omfattning i församlingsverksamheten. Då många lokaler nyttjas väldigt sällan innebär det att kostnaden per sammankomst blir orimligt hög.

Analysen visar att utifrån de gudstjänster som firas och övrig församlingsverksamhet som bedrivs så har Norra Billings pastorat en stor överkapacitet avseende lokaler både vad gäller kyrkor och församlingshem. Den sammantagna utvecklingstrenden pekar heller inte på någon utökning av verksamheten framöver. En framtida strategi behövs för att kunna behålla medlemmar och verksamhet.

Antalet medlemmar i Svenska kyrkan sjunker vilket innebär lägre intäkter i form av kyrkoavgift. Kyrkoavgiften kan höjas men inte så mycket att det löser den ekonomiska situationen på lång sikt. En alltför kraftig höjning av kyrkoavgiften kan också leda till att ännu fler väljer att lämna Svenska kyrkan.

Av den ekonomiska långtidsprognosen framgår att intäkterna beräknas öka betydligt mindre än vad kostnaderna ökar. Glappet mellan intäkter och kostnader förväntas bli allt större. För 2021 budgeteras ett underskott på cirka 2,5 miljoner kronor vilket beräknas öka till cirka 9 miljoner kronor 2035. (se bilaga 2)

Personalkostnader utgör 63% av pastoratets budgeterade kostnader 2021 (varav 10%-enheter avser arbete med kyrkor, församlingshem och pastorsexpedition). Övriga fastighetskostnader (driftskostnader, underhåll och avskrivningar) utgör 16% av budgeterade kostnader. Totala fastighetskostnader inklusive personal avseende kyrkor, församlingshem och pastorsexpedition motsvarar således ca 26% av pastoratets budget.

Det innebär att det inte räcker att enbart se över fastighetskostnaderna för att uppnå en långsiktigt hållbar ekonomi i balans. Att avyttra ett antal församlingshem innebär inte besparingar på den nivå som krävs för att kompensera för framtida intäktsminskningar och kostnadsökningar. I flera fall innebär en avyttring också att ersättningslokaler måste ordnas då församlingshemmen även tjänstgör som personalutrymmen för kyrkvaktmästarna. Den ofrånkomliga slutsatsen är att på sikt måste även personalorganisationen ses över.

6. Framtida verksamhet och lokalbehov

Framtidsanalys

Denna analys grundas på statistik, synpunkter från församlingsråd, sockenråd, kyrkoråd, anställda och deltagare vid inspirationsdag. Vi behöver finnas där människorna finns.

Den största utmaningen är att behålla våra medlemmar: färre medlemmar ger mindre intäkter och i sin tur påverkar det vår ekonomi och möjlighet att bedriva verksamhet. Därför blir det mycket viktigt att alla åldrar ges möjlighet att på olika sätt engagera sig och delta i vår verksamhet. Fler barn och samtidigt fler äldre betyder att vi behöver se över vad vi gör idag och vad som behöver förändras, kvalitet före kvantitet.

Barnfamiljernas vardag utgörs idag av många aktiviteter som ska passas in. I de flesta hushåll arbetar båda föräldrarna. Detta betyder att det blir konkurrens om det lilla utrymme som finns för aktiviteter. En samverkan med andra föreningar och aktörer blir nödvändigt för att möta dessa familjer. En anpassning av både tider och platser för gudstjänst och att skapa gemensamma aktiviteter kommer att bli nödvändigt.

Då ställs behov och nytta mot kostnader för drift och underhåll. I sammanhanget måste också hänsyn tas till våra medlemmars behov av mötesplatser.

Grundläggande uppgift och lokalbehov

Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. I pastoratet ska det finnas ändamålsenliga lokaler för att den grundläggande uppgiften ska kunna utföras.

Pastoratet har fyra huvudkyrkor/församlingskyrkor Berg, Frösve, Vad och Väring och även fyra huvudförsamlingshem, Timmersdala församlingshem, Stöpengården, Tidans församlingshem och Värings församlingshem. I dessa fyra församlingshem sker i huvudsak församlingsverksamheten.

Gudstjänst

Gudstjänst firas i alla kyrkor men också i vissa församlingshem. Det är värdefullt att kunna behålla kyrkorna då flertalet är medeltida och har ett stort kulturvärde. Teoretiskt skulle det räcka med en kyrka i varje församling men sockenkyrkan i sig förkunnar ett budskap genom att finnas där i landskapsbilden, vilket den har gjort i flera århundraden. De kyrkliga handlingarna, dop, vigsel och begravning sker i samtliga kyrkor och även i hemmen förutom begravning. Konfirmation förläggs till tre kyrkor; Berg, Horn och Värings kyrkor.

I huvudsak planeras huvudgudstjänsterna till församlingskyrkorna. Några av kyrkorna kan profileras på olika sätt som till exempel konsertkyrka i Locketorp eller speciella temagudstjänster för just den kyrka som församlingsrådet har bestämt under kyrkoåret. Det är viktigt att utveckla gudstjänsterna så att tilltalet känns relevant till exempel genom meditationsgudstjänster och musikgudstjänster. Antalet huvudgudstjänster har minskat över tid och så ser det ut i hela landet och det ser ut att fortgå.

Undervisning, diakoni och mission

Norra Billings pastorat har ett rikt barn- och ungdomsarbete och det finns verksamhet i alla fyra församlingarna; barn- och föräldragrupp, miniorer och juniorer. Pastoratsgemensamt är Spädbarnsmusik i Stöpengården och Tonår i Värings församlingshem. Varje församling har barnkör och vuxenkör. Musikverksamheten är viktig och bör ständigt utvecklas.

Konfirmandverksamheten sker i Stöpengården och i Värings församlingshem. Det skulle vara mer praktiskt att samordna all konfirmandundervisning i Stöpen där högstadieskolan ligger. Då kan man samverka mer i konfirmandarbetslaget. Under år 2021 har nya konfirmandriktlinjer antagits för pastoratet.

Församlingshemmen är viktiga mötesplatser där det anordnas caféverksamhet, Lära svenska, olika samtalsgrupper, möten med förtroendevalda, syföreningsträffar, läger, minnesstunder och samlingar efter dop. Olika öppna mötesplatser skapas också som till exempel pilgrimsvandringar, kyrkvandringar, promenader, sittgympa med mera.

Församlingshemmen i Frösve, Götlunda, Locketorp och Lerdala används inte lika ofta i verksamheten men de är bra komplement till de fyra huvudförsamlingshemmen. På sikt kommer förmodligen inte alla församlingshem att kunna vara kvar.

Begravningsverksamhetens framtida behov av lokaler och kyrkogårdsmark

Det finns kyrkogårdar i anslutning till alla fjorton kyrkorna i pastoratet. Det totala behovet av gravplatser förväntas inte öka generellt och något ökat behov av kyrkogårdsmark under åren 2021 – 2035 bedöms inte finnas. För framtida behov på längre sikt kommer ytterligare mark nära Frösve kyrkogård att förvärfvas.

Begravningsverksamheten använder gemensamma servicebyggnader vid kyrkorna eller utrymmen i närliggande församlingshem. Beroende på vilka åtgärder som vidtas avseende församlingshemmen påverkas tillgången till förråd/garage och personalutrymmen för kyrkvaktmästarna samt toaletter för kyrko- och kyrkogårdsbesökare.

Nyanlagd askgravplats på Frösve kyrkogård 2020

Stenmur på Götlunda kyrkogård.

7. Åtgärdsplan och konsekvensanalys

Åtgärderna är framtagna efter analys av de underlag som presenterats i denna plan. Åtgärderna har diskuterats och tagits fram i den arbetsgrupp som arbetat under år 2020 och 2021 med lokalförsörjningsplanen. Under denna process har också församlingsråd, kyrkoråd och kyrkofullmäktige löpande informerats om arbetet med denna plan.

De åtgärder som beslutats i planen ska följas upp kontinuerligt och följa tidsplan om sådan anges. En revidering av planen ska göras innan nästa mandatperiods slut 2025-12-31.

Om försäljning av någon fastighet ska ske beslutar kyrkofullmäktige om detta i varje enskilt fall enligt den beslutsordning som sedan tidigare gäller.

Norra Billings pastorat har för avsikt att bestå som eget pastorat.

Sammanfattande kommentarer

Utifrån den verksamhet som nu bedrivs har pastoratet en överkapacitet, särskilt vad gäller kyrkobyggnader men också församlingslokaler. Det övergripande långsiktiga målet är att samtliga kyrkor behålls av pastoratet så att de kan besökas och användas. Kyrkobyggnaderna har också ett stort kulturellt värde och är en symbol för kristendomen i vårt land. Vid en bestående övertalighet och av ekonomiska skäl kommer det att från och med 2022 finnas möjlighet att överlåta kyrkobyggnader till Svenska kyrkans nationella nivå. För en överlåtelse krävs att ett antal förutsättningar är uppfyllda. Pastoratet har därefter inte möjlighet att använda kyrkan.

Berg, Frösve, Väring och Vads kyrkor blir huvudkyrkor i pastoratet.

Vidare gäller att Stöpen, Tidan, Timmersdala och Värings församlingshem blir huvudförsamlingshem. Här satsas på mer barnvänliga lokaler, både inom och utomhus. I dessa församlingshem ska det också finnas bra teknisk utrustning.

Trenden är att antalet huvudgudstjänster minskar överlag i Svenska kyrkan och även de kyrkliga handlingarna har minskat över tid även om de fortfarande är betydelsefulla för många. Ett sätt att möta detta är att erbjuda olika typer av gudstjänster som till exempel meditationsgudstjänster, musikgudstjänster, friluftsgudstjänster och vardagsgudstjänster, utöver huvudgudstjänsterna som måste finnas.

Troligen kommer den kyrkliga verksamheten i framtiden mer att bestå av människors behov av att umgås vardagsnära, att få träffas under enklare former som exempelvis genom caféer, samtalsgrupper, promenader med mera. Då är församlingshemmen viktiga som mötesplatser. Kostnaden för alla lokaler måste dock ställas i relation till minskade intäkter. En ambition i lokalförsörjningsplanen är att balansera dessa olika intressen.

Pastoratet har under flera år arbetat kontinuerligt med fastigheterna. Detta arbete har inneburit att åtta fastigheter avvecklats. Några av dessa var inte ändamålsenliga och i behov av stort underhåll och har ersatts av nya moderna församlingshem i Stöpen och Tidan. Tack vare detta arbete kommer föreslagna åtgärder att vara av begränsad omfattning, vilket framgår av åtgärdsplanen. Under 2021 kommer en ny mätning att göras av den tidsåtgång som behövs för att sköta våra byggnader och kyrkogårdar vilket kan få en viss påverkan på det underlag som redovisas i planen.

Kyrkor

Kyrkorna är välskötta och bedömningen är att underhållsbehoven kan klaras inom de ekonomiska ramar som pastoratet med nuvarande regler om kyrkoantikvarisk ersättning och kyrkunderhållsbidrag kan klara av. Fokus blir därför besparingar avseende kostnader för drift och underhåll.

Följande åtgärder/utredningar ska genomföras innan 2022-12-31:

- Energieffektivisering av kyrkorna där fokus först riktas mot de kyrkor som är mest energikrävande.
- Utreda möjligheten att vinterstänga några av kyrkorna.

Konsekvenser av ovanstående förslag

Vinterstängning av vissa kyrkor förekommer i praktiken redan idag och bedöms inte uppfattas som särskilt kontroversiellt av församlingsborna. Det är dock viktigt att det finns möjlighet att genomföra begravingar året runt i alla kyrkor.

Om temperaturen sänks till en för låg nivå kan en del föremål skadas vilket måste beaktas i samband med beslut om neddragning av värmen.

Församlingslokaler

- Energieffektivisering av församlingshemmen där de byggnader som är mest energikrävande prioriteras.
- De församlingshem som inte är huvudförsamlingshem, Frösve, Götlunda, Lerdala och Locketorp, tas upp för ny prövning inför revidering av lokalförsörjningsplanen under nästa mandatperiod eller genom beslut av kyrkofullmäktige.

Konsekvenser av ovanstående förslag

Pastoratet har endast ett mindre antal sammankomster i dessa församlingshem. Det är möjligt att flytta all verksamhet till andra närliggande församlingshem. De föreslagna huvudförsamlingshemmen i Stöpen, Tidän, Timmersdala och Våring är väl anpassade för församlingsverksamhet med både större sal och mindre samlingsrum samt moderna kök. Det är heller inte långt mellan någon kyrka och närmsta huvudförsamlingshem. Föreslagna åtgärder bedöms inte påverka pastoratets verksamhet i någon större utsträckning.

Övriga byggnader

- Horns prästgård avyttras om nuvarande präst flyttar.
- Utredning ska göras under år 2022 om förutsättningarna att flytta pastorsexpeditionen till annan lokal/församlingshem och därmed ge möjlighet att sälja fastigheten.

Konsekvenser av ovanstående förslag

Om Horns prästgård avvecklas så kommer inte möjlighet att finnas att erbjuda förmånlig bostad i samband med nyrekrytering.

Konsekvensen av en försäljning av pastorsexpeditionen får tas upp i kommande utredning.

Markområden

Pastoratet äger några mindre markområden. Ägandet utgör ingen större kostnad men om så är lämpligt bör dessa avyttras.

Konsekvenser för ekonomin

Åtgärdsplanen innebär inte någon minskning av fastighetskostnaderna som i dagsläget går att beräkna. De utredningar som föreslås i åtgärdsplanen kommer att ge underlag för en bedömning av de ekonomiska konsekvenserna.

Konsekvenser för barn

Barn och ungdomsverksamheten är redan idag främst förlagd till de föreslagna huvudförsamlingshemmen i Stöpen, Tidan, Timmersdala och Väring, vilka väl uppfyller verksamhetens behov med både större sal och mindre samlingsrum samt moderna kök. Den samlade bedömningen är att de åtgärder som föreslås i åtgärdsplanen inte har några direkta negativa konsekvenser för barn. Närheten till skolorna gör att det finns goda förutsättningar för barnen att ta del av pastoratets verksamhet.

Lokalförsörjningsplanen är antagen av kyrkofullmäktige i Norra Billings pastorat 2021-09-29.

Bilaga 1 Förteckning över byggnader och mark

Byggnad / mark	Fastighetsbeteckning	Bruks- area (m ²)	Mark- areal (m ²)	Uppvärmningsform	kWh uppvärm- ning, elförbrukn	kWh / m ²	Miljö- märkt el	Max antal pers	Verk- samhet
Kyrkor och kyrkogårdar									
Bergs kyrka	Bergs-Kyrketorp 10:1	284		Värmepump bergvärme	36 405 inkl Stenskolan	83	Ja	180	FV
Bergs kyrkogård	Bergs-Kyrketorp 10:1		7 238						BV
Bergs kyrka Stenskolan	Bergs-Kyrketorp 10:1	152		Värmepump bergvärme	gem med kyrkan		Ja	50	FV
Bergs kyrka gravkapell	Bergs-Kyrketorp 10:1	26		Direktverkande el			Ja		BV
Bergs kyrka parkering	Bergs-Kyrketorp 2:14		545						FV
Bergs kyrka förråd/garage	Bergs-Kyrketorp 2:14	34		Direktverkande el			Ja		BV
Bergs kyrka övrig mark	Bergs-Kyrketorp 2:14		510						BV
Binnebergs kyrka	Binneberg 11:1	92		Direktverkande el	17 691	192	Ja	70	FV
Binneberg kyrkogård	Binneberg 11:1		1 400						BV
Binnebergs kyrka parkering	Binneberg 5:2		558						FV
Binnebergs kyrka övrig mark	Binneberg 5:2		365						FV
Binnebergs kyrka förråd	Binneberg 5:2	10		Uppvärmning saknas					BV
Brännemo kyrka	Lunne 23:1	126		Värmepump bergvärme	5 681	45	Ja	100	FV
Brännemo kyrka kyrkogård	Lunne 23:1		3 411						BV
Brännemo förråd/pannrum	Lunne 23:1	30		Värmepump bergvärme	gem med kyrkan		Ja		BV
Brännemo kyrka parkering/skogsmark	Lunne 23:1		4 225						FV
Böja kyrka	Böja 18:1	134		Direktverkande el	29 712	222	Ja	80	FV
Böja kyrkogård	Böja 18:1		2 409						BV
Böja kyrka övrig mark	Böja 3:17		670						FV
Flistads kyrka	Flistad 19:1	202		Värmepump bergvärme	32 612	161	Ja	130	FV
Flistads kyrka förråd	Flistad 19:1	57		Uppvärmning saknas					BV
Flistads kyrka kyrkogård	Flistad 19:1		5 826						BV
Flistads kyrka övrig mark	Flistad 18:1		673						BV
Flistads kyrka parkering	Flistad 1:18		512						FV
Flistads kyrka jordkällare	Flistad 19:1								BV
Frösve kyrka	Frösve 27:1	184		Direktverkande el	22 878	124	Ja	140	FV
Frösve kyrka kyrkogård	Frösve 27:1		5 924						BV
Frösve kyrka kyrkstall	Frösve 3:10 / ofri grund	50		Uppvärmning saknas					BV
Götlunda kyrka	Götlunda 17:1	202		Värmepump bergvärme	25 389	126	Ja	150	FV
Götlunda gamla kyrkogård	Götlunda 17:1		4 160						BV
Götlunda nya kyrkogård	Götlunda 19:1		10 214						BV
Götlunda kyrka parkering	Götlunda 9:4		805						FV
Horns kyrka	Horn 44:1	302		Värmepump bergvärme	13 136	43	Ja	200	FV
Horns gamla kyrkogård	Horn 44:1		3 557						BV
Horns nya kyrkogård	Horn 14:4		7 054						BV
Horns kyrka parkering	Horn 14:4		1 328						FV
Horns kyrka parkmark	Horn 44:1		7 486						FV
Horns kyrkstugan	Horn 14:4	58		Direktverkande el	9 794	42	Ja	20	FV
Horns kyrka verkstad/garage	Horn 14:4	173		Värmepump luft/luft	ingår i kyrkstugan		Ja		BV
Horns kyrkstall	Horns Axtorp 1:1 / ofri grund	70		Uppvärmning saknas					BV
Lerdala kyrka	Lerdala 43:1	220		Direktverkande el	33 176	151	Ja	130	FV
Lerdala kyrkogård	Lerdala 43:1		7 226						BV
Lerdala kyrka förråd stora	Lerdala 21:2	24		Direktverkande el	gem med kyrkan		Ja		BV
Lerdala kyrka förråd lilla	Lerdala 21:2	20					Ja		BV

Byggnad / mark	Fastighetsbeteckning	Bruks- area (m²)	Mark- areal (m²)	Uppvärmningsform	kWh uppvärm- ning, elförbrukn	kWh / m2	Miljö- märkt el	Max antal pers	Verk- samhet
Kyrkor och kyrkogårdar, forts									
Locketorps kyrka	Locketorp 1:16	346		Direktverkande el	40 242	100	Ja	240	FV
Locketorps kyrka förråd/pentry	Locketorp 1:16	57		Direktverkande el	gem med kyrkan		Ja		BV
Locketorps kyrka kyrkogård	Locketorp 1:16		6 922						BV
Locketorps kyrka parkering/mark	Locketorp 1:16		4 090						FV
Säters kyrka	Borgen 1:4	240		Direktverkande el	33 176	138	Ja	120	FV
Säter kyrkogård	Borgen 1:4		5 615						BV
Säters kyrka parkering	Borgen 1:4		1 485						FV
Säters kyrka förråd/pentry	Borgen 1:4	32		Direktverkande el	gem med kyrkan		Ja		BV
Timmersdala kyrka	Timmersdala 25:1	197		Fjärrvärme	45 488	231	Ja	100	FV
Timmersdala kyrkogård	Timmersdala 25:1		8 245						BV
Timmersdala kyrka parkering	Timmersdala 1:30		1 195						FV
Timmersdala kyrka övrig mark	Timmersdala 1:30		6 170						FV
Timmersdala kyrka förråd/pentry	Timmersdala 1:30	35		Direktverkande el	gem med kyrkan		Ja		BV
Timmersdala kyrka björkdungen	Timmersdala 1:24		1 425						FV
Vads kyrka	Vad 17:1	185		Värmepump bergvärme	15 878	86	Ja	150	FV
Vads kyrkogård	Vad 17:1		5 501						BV
Vads kyrka klockstapel	Vad 17:1	51							FV
Vads kyrka parkering/övrig mark	Vad 13:1		5 788						FV
Värings kyrka	Stora Väring 47:1	392		Pellets/flis panna	70 872	181	Ja	240	FV
Värings kyrka förråd kyrkogården	Stora Väring 47:1	39		Direktverkande el	gem med kyrkan		Ja		BV
Värings kyrka bårhus	Stora Väring 47:1	61		Direktverkande el	gem med kyrkan		Ja		BV
Väring kyrkogård	Stora Väring 47:1		10 400						BV
Värings kyrka mark parkering/tomt	Stora Väring 47:1		3 223						FV
Totalt kyrkor		4 085	136 155		432 130	1 926			
Församlingshem och förvaltningsbyggnader									
Frösve församlingshem	Frösve 3:14	337		Värmepump luft/luft	22 874	68	Ja	150	FV
Frösve församlingshem parkering	Frösve 3:14		919						FV
Frösve församlingshem tomtmark	Frösve 3:14		2 651						FV
Götlunda församlingshem	Götlunda 4:2	236		Värmepump bergvärme	10 881	43	Ja	70	FV
Götlunda församlingshem tomtmark	Götlunda 4:2		5 075						FV
Götlunda församlingshem förråd	Götlunda 4:2	31		Uppvärmning saknas					BV
Götlunda församlingshem garage	Götlunda 4:2	16		Direktverkande el	gem med f-hem		Ja		BV
Götlunda församlingshem bystuga	Götlunda 4:2	38		Uppvärmning saknas			Ja		FV
Lerdala församlingshem	Bommagården 6:9	236		Värmepump bergvärme	6 180	26	Ja	50	FV
Lerdala församlingshem förråd	Bommagården 6:9	47		Uppvärmning saknas			Ja		FV
Lerdala församlingshem tomtmark	Bommagården 6:9		1 250						FV
Lerdala församlingshem parkering	Bommagården 6:2		516						FV
Locketorps församlingshem	Locketorps-Myreberg 4:17	234		Värmepump luft/luft	27 808	119	Ja	80	FV
Locketorps församlingshem förråd	Locketorps-Myreberg 4:17	40		Uppvärmning saknas					FV
Locketorps församlingshem jordkällare	Locketorps-Myreberg 4:17	0		Uppvärmning saknas					FV
Locketorps församlingshem - tomtmark	Locketorps-Myreberg 4:17		2 600						FV
Stöpengården byggnad	Dunshult 7:1	861		Fjärrvärme	140 389	163	Ja	90+15	FV
Stöpengården parkering/tomt	Dunshult 7:1		5 454						FV
Stöpengården förråd	Dunshult 7:1	24		Uppvärmning saknas					FV

Byggnad / mark	Fastighetsbeteckning	Bruks- area (m²)	Mark- areal (m²)	Uppvärmningsform	kWh uppvärm- ning, elförbrukn	kWh / m2	Miljö- märkt el	Max antal pers	Verk- samhet
Församlingshem och förvaltningsbyggnader, forts									
Tidans församlingshem	Vad 1:12	275		Värmepump bergvärme	19 151	59	Ja	70+15	FV
Tidans församlingshem förråd	Vad 1:12	47		Direktverkande el	gem med f-hem		Ja		FV
Tidans församlingshem tomt/parkering	Vad 1:12		4 271						FV
Timmersdala församlingshem	Timmersdala 3:7	461		Värmepump jordvärme	34 298	74	Ja	100	FV
Timmersdala församlingshem tomt	Timmersdala 3:7		5 448						FV
Timmersdala församlingshem förråd	Timmersdala 3:7	42		Uppvärmning saknas			Ja		FV
Värings församlingshem	Värings Prästbol 12:9	607		Pellets/flis panna	87 948	145	Ja	150+20	FV
Värings församlingshem tomtmark	Värings Prästbol 12:9		5 774						FV
Värings prästgård förvaltningshus	Värings Prästbol 12:11	285		Pellets/flis panna	55 304	194	Ja		FV
Värings kyrkstuga	Värings Prästbol 12:11	94		Pellets/flis panna	9 325	99	Ja		FV
Värings prästgård garage/pannrum	Värings Prästbol 12:11	85		Pellets/flis panna	gem med prästgård		Ja		FV
Värings prästgård mark	Värings Prästbol 12:11		4 547						FV
Totalt församlingshem och förvaltningsbyggnader		3 996	38 505		414 158	991			
Prästgården									
Horns prästgård	Horn 14:5	310		Värmepump jordvärme	21 091	68	Ja		FV
Horns prästgård vedskjul	Horn 14:5	14		Uppvärmning saknas					FV
Horns prästgård brygghus	Horn 14:5	36		Uppvärmning saknas					FV
Horns prästgård jordkällare	Horn 14:5	0		Uppvärmning saknas					FV
Horns prästgård mark	Horn 14:5		7 938						FV
Totalt prästgården		360	7 938		21 091	68			
Övriga fastigheter									
Väring tomtmark	Värings Prästbol 12:8		2 130						FV
Tidan tomtmark I	Vad 1:10		1 048						FV
Tidan tomtmark II	Vad 1:11		1 177						FV
Lerdala skogsmark	Bommagården 6:8		6 830						FV
Lerdala skogsmark	Lerdala 5:12		9 420						FV
Horn skogsmark	Horn 52:1		15 975						FV
Binnebergsmo Kalksjön, stora	Binnebergsmo 3:2		12 090						FV
Binnebergsmo Kalksjön, lilla	Binnebergsmo 11:1		3 020						FV
Säters kyrka skogsmark	Mölltorp 2:1		782						FV
Säters kyrka skogsmark	Mölltorp 3:1		8 260						FV
Totalt övriga fastigheter			60 732						
Totalt samtliga fastigheter		8 441	243 330		867 379	2 986			

Angiven verksamhet, församlingsverksamhet (FV) eller begravningsverksamhet (BV), avser huvudsaklig användning.

Miljömärkt el innebär ursprungsmärkt förnybar el eller bra miljöval

Angiven energiförbrukning är genomsnittet för åren 2017-2020

Ekonomisk prognos 2021 - 2035
(tkr)

	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2021	Prognos 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029	Prognos 2030	Prognos 2031	Prognos 2032	Prognos 2033	Prognos 2034	Prognos 2035
Verksamhetens intäkter																	
Kyrkoavgift	17 757	18 043	17 924	17 473	17 508	17 653	17 811	17 812	17 937	17 866	17 902	18 062	18 099	17 884	17 866	17 973	17 991
Begravningsavgift	6 319	5 984	6 214	6 541	6 714	6 865	7 019	7 177	7 339	7 504	7 673	7 847	8 024	8 206	8 392	8 582	8 777
Ekonomisk utjämning	769	605	648	696	736	846	884	929	969	1 080	1 154	1 224	1 277	1 408	1 500	1 594	1 668
Utdelning från prästlönetillgångar	696	696	696	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700
Erhållna gåvor och bidrag	232	1 561	947	875	695	695	695	695	695	695	695	695	695	695	695	695	695
Nettoomsättning	2 507	2 442	1 924	1 900	1 900	1 900	1 950	1 950	1 950	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Övriga verksamhetsintäkter	1 799	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa verksamhetens intäkter	30 079	29 331	28 353	28 185	28 253	28 659	29 059	29 263	29 590	29 845	30 124	30 528	30 795	30 893	31 153	31 544	31 831
Verksamhetens kostnader																	
Övriga externa kostnader	-8 389	-8 174	-9 102	-8 985	-9 164	-9 347	-9 534	-9 725	-9 919	-10 118	-10 320	-10 526	-10 737	-10 952	-11 171	-11 394	-11 622
Personalkostnader	-18 033	-17 283	-19 683	-20 175	-20 680	-21 197	-21 727	-22 271	-22 827	-23 398	-23 983	-24 583	-25 197	-25 827	-26 473	-27 135	-27 813
Avskrivningar	-2 112	-2 208	-2 293	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100
Summa verksamhetens kostnader	-28 534	-27 665	-31 078	-31 260	-31 944	-32 644	-33 361	-34 095	-34 846	-35 616	-36 403	-37 209	-38 034	-38 879	-39 743	-40 629	-41 535
Verksamhetsresultat	1 545	1 666	-2 725	-3 075	-3 691	-3 985	-4 302	-4 832	-5 256	-5 771	-6 279	-6 681	-7 239	-7 986	-8 590	-9 085	-9 704
Finansiella intäkter	1 038	598	230	230	230	230	230	230	230	200	200	200	200	200	200	200	200
Resultat efter finansiella poster	2 583	2 264	-2 495	-2 845	-3 461	-3 755	-4 072	-4 602	-5 026	-5 571	-6 079	-6 481	-7 039	-7 786	-8 390	-8 885	-9 504
Årets resultat	2 583	2 264	-2 495	-2 845	-3 461	-3 755	-4 072	-4 602	-5 026	-5 571	-6 079	-6 481	-7 039	-7 786	-8 390	-8 885	-9 504

Prognos för åren 2022 - 2035 är framtagen genom uppräknig av kostnaderna för budgetåret 2021. Intäkter i form av kyrkoavgift och ekonomisk utjämning baseras på SKRs prognoser avseende ekonomisk utveckling. Kyrkoavgiftsunderlagets utveckling i Norra Billings pastorat = SKRs bedömning för hela riket minus 0,4%-enheter då genomsnittlig utveckling i pastoratet de senaste 5 åren ligger cirka 0,4%-enheter under riksnivån. Utvecklingen av antalet kyrkotillhöriga har i beräkningen satts till -1,3% per år, vilket är den genomsnittliga årliga minskningen under de senaste 5 åren.

Kostnad för reparation och underhåll av kyrkor, församlingshem, administrationsbyggnad, kyrkstugor samt prästgård ingår med ca 1,8 mkr per år från och med år 2022, vilket är genomsnittlig kostnad per år enligt vård- och underhållsplanen för åren 2021 - 2035. Genomsnittligt bidrag i form av kyrkoantikvarisk ersättning (KAE) och kyrkoandehälsbidrag (KUB) ingår som årlig intäkt med 575 tkr under åren 2022 - 2035.

Prognosen är beräknad med utgångspunkt i nuvarande verksamhet och organisation med antagandet att inga väsentliga förändringar genomförs. SKRs prognos om den ekonomiska utvecklingen inrymmer en hel del osäkerhet då den avser så lång tid.

